

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Диджитал-облік»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: **«Особливості побудови системи обліку власного капіталу
ТОВ «Хлібодар» з використанням інноваційних технологій»**

здобувачки Арефіної Владислави Олександрівни

Науковий керівник: к.е.н., доцент Г.В. Булкот

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор О.А. Петрик

Київ – 2025

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 90 сторінок. Основний текст роботи викладено на 75 сторінках друкованого тексту. Вона містить 13 таблиць, 5 рисунків, список використаних джерел з 40 найменувань, додатки.

«Особливості побудови системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» з використанням інноваційних технологій»

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність ТОВ «Хлібодар» в частині операцій обліку власного капіталу з використанням інноваційних технологій.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних та методичних аспектів обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар».

Метою бакалаврської роботи є теоретичне узагальнення та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» з використанням інноваційних технологій. Щоб досягти мети, необхідно виконати наступні завдання:

- дослідити сутність та роль системи обліку власного капіталу на підприємстві;
- розглянути організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ «Хлібодар» та їх вплив на побудову обліку власного капіталу;
- проаналізувати загальну систему обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» та використання інноваційних технологій;
- ознайомитись з обліковою політикою ТОВ «Хлібодар» щодо власного капіталу та її відповідність вимогам НП(С)БО;
- дослідити документування операцій з обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар»;
- розкрити інформацію про програмне забезпечення для системи обліку власного капіталу підприємства;

– визначити практичну реалізацію системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар»;

– запропонувати шляхи удосконалення системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» з використанням інноваційних технологій.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає у поглибленні наукових уявлень у сфері обліку власного капіталу, а також у розробці конкретних методів та рекомендацій для вдосконалення обліку власного капіталу на ТОВ «Хлібодар». Рекомендовані кроки дозволять суттєво оптимізувати процеси, підвищити точність, швидкість та надійність обліку, звільнити ресурси бухгалтерів для аналітичної роботи та забезпечити кращий контроль і доступність даних.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2025.

Рік захисту роботи: 2025.

Ключові слова: власний капітал, інноваційні технології, облік власного капіталу, система обліку, статутний капітал.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «ХЛІБОДАР»...	6
1.1 Сутність та роль системи обліку власного капіталу на підприємстві	6
1.2 Організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ «Хлібодар» та їх вплив на побудову обліку власного капіталу.....	14
1.3 Система обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» та використання інноваційних технологій.....	22
1.4 Облікова політика ТОВ «Хлібодар» щодо власного капіталу та її відповідність вимогам НП(С)БО.....	29
РОЗДІЛ 2. СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «ХЛІБОДАР» З ВИКОРИСТАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	33
2.1 Документування операцій з обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар».....	33
2.2 Інформація про програмне забезпечення для системи обліку власного капіталу підприємства.....	38
2.3 Практична реалізація системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар».....	45
2.4 Шляхи удосконалення системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» з використанням інноваційних технологій.....	49
ВИСНОВКИ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

Актуальність теми. Ефективна організація бухгалтерського обліку є однією з ключових передумов успішного функціонування будь-якого підприємства. Особливого значення набуває облік власного капіталу, оскільки він відображає фінансову основу діяльності суб'єкта господарювання, його стійкість та здатність до розвитку, а також є важливим індикатором для власників, інвесторів та інших зацікавлених сторін. Точність, своєчасність та прозорість даних про власний капітал мають прямий вплив на обґрунтованість управлінських рішень та інвестиційну привабливість підприємства. В контексті бурхливого розвитку інформаційних технологій та цифровізації бізнес-процесів, з'являється гостра необхідність в адаптації та оптимізації існуючих систем обліку шляхом інтеграції інноваційних рішень.

Актуальність теми дослідження зумовлена зростаючою роллю власного капіталу у забезпеченні фінансової стабільності підприємств і необхідністю підвищення ефективності процесів його обліку в контексті цифрової трансформації. Використання інноваційних технологій в обліковій практиці дозволяє не тільки автоматизувати рутинні операції, але й отримати нові можливості для аналізу, контролю та стратегічного управління власним капіталом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика обліку власного капіталу з теоретичного та практичного поглядів завжди становила значний інтерес для наукових розвідок. Зокрема, проблеми обліку капіталу детально висвітлені у роботах таких науковців, як О.Й. Вівчар, А.А. Горобатенко, Т.А. Городня, В.М. Саварін, В.В. Сопко, М.В. Шатило та Н.О. Шура. Такий постійний інтерес пояснюється тим, що глибоке розуміння цього процесу є ключовим для усвідомлення створення та функціонування підприємств, а дослідження у цій сфері дозволяють виявити та впровадити найефективніші методи управління власним капіталом.

Мета та завдання. Метою бакалаврської роботи є теоретичне узагальнення та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення системи обліку

власного капіталу ТОВ «Хлібодар» з використанням інноваційних технологій. Щоб досягти мети, необхідно виконати наступні **завдання**:

- визначити сутність та роль системи обліку власного капіталу на підприємстві;
- розглянути організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ «Хлібодар» та їх вплив на побудову обліку власного капіталу;
- проаналізувати загальну систему обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» та використання інноваційних технологій;
- ознайомитись з обліковою політикою ТОВ «Хлібодар» щодо власного капіталу та її відповідність вимогам НП(С)БО;
- дослідити документування операцій з обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар»;
- розкрити інформацію про програмне забезпечення для системи обліку власного капіталу підприємства;
- визначити практичну реалізацію системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар»;
- запропонувати шляхи удосконалення системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» з використанням інноваційних технологій.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність ТОВ «Хлібодар» в частині операцій обліку власного капіталу з використанням інноваційних технологій.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних та методичних аспектів обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар».

Методологічну основу кваліфікаційної бакалаврської роботи склали загальнонаукові **методи** – аналізу, синтезу, групування, порівняння, індукції та дедукції. Для глибокого аналізу результатів діяльності ТОВ «Хлібодар», виявлення специфіки обліку і контролю власного капіталу підприємства та наукового обґрунтування заходів з їх удосконалення, були застосовані аналітичні методи та метод причинно-наслідкового зв'язку.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає у поглибленні наукових уявлень у сфері обліку власного капіталу, а також у розробці конкретних методів та рекомендацій для вдосконалення обліку власного капіталу на ТОВ «Хлібодар». Рекомендовані кроки дозволять суттєво оптимізувати процеси, підвищити точність, швидкість та надійність обліку, звільнити ресурси бухгалтерів для аналітичної роботи та забезпечити кращий контроль і доступність даних.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження були апробовані у збірнику X Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг: сучасні концепції розвитку» з публікацією тез на тему «Особливості обліку власного капіталу підприємства з використанням інноваційних технологій» (копії додаються).

Інформаційну базу дослідження склали: нормативно-правові акти України з питань бухгалтерського обліку власного капіталу; наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, публікації у фахових і науково-періодичних виданнях, а також матеріали науково-практичних конференцій; звітні та облікові дані ТОВ «Хлібодар»; відповідні інтернет-ресурси.

Структура, зміст та обсяги роботи. Робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 75 сторінок друкованого тексту, 13 таблиць, 5 рисунків. Список використаних джерел налічує 40 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «ХЛІБОДАР»

1.1 Сутність та роль системи обліку власного капіталу на підприємстві

У сучасному економічному середовищі термін «капітал» є одним із фундаментальних понять, що охоплює широкий спектр економічних ресурсів та цінностей, які використовуються для створення нових благ і послуг. У своїй найширшій інтерпретації, «капітал» являє собою сукупність матеріальних, фінансових та інтелектуальних активів, здатних приносити дохід або інші економічні вигоди.

Визначення капіталу як благ довготривалого використання, створених людиною для виробництва інших товарів і послуг, є типовим для сучасної західної економічної думки. Це універсальне визначення створює базу для розуміння різноманітних концепцій, що знаходять застосування як у економічній теорії, так і на практиці [14].

Капітал є одним із трьох основних факторів виробництва поряд із працею та землею, що підкреслює його ключову роль у процесі створення вартості та забезпеченні економічного зростання [2; 6].

У контексті діяльності підприємства особливе значення набуває поняття власного капіталу, також відомого як акціонерний капітал або чисті активи [10, с. 31]. Він є тією частиною загального капіталу підприємства, яка безпосередньо належить його власникам, являючи собою своєрідний прибуток.

Власному капіталу надається кілька основних визначень. В обліку він трактується як залишковий інтерес в активах після вирахування зобов'язань, а у фінансовому аспекті – як довгострокове джерело фінансування, що забезпечує стійкість і платоспроможність підприємства.

Згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 (далі – НП(С)БО 1), власний капітал є різницею між активами і зобов'язаннями підприємства [22]. Більшість українських дослідників у сфері економіки використовують саме цей підхід для трактування капіталу як власності.

Відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності, під власним капіталом розуміють «частку в активах суб'єкта господарювання, що лишається після того, як будуть погашені всі його зобов'язання» [20]. При цьому у міжнародних стандартах бухгалтерського обліку термін «власний капітал» не використовується. Замість нього використовуються поняття «чистий капітал» або «чисті активи» підприємства, підкреслюючи його ключову роль як основного джерела фінансування.

З економічної точки зору, власний капітал являє собою сукупність коштів та майна, що належать власникам підприємства на правах власності та використовуються для досягнення його цілей [12, с. 147]. Він є різницею між сукупними активами підприємства та його зобов'язаннями перед третіми особами. Таким чином, він відображає чисті активи підприємства, вільні від боргових зобов'язань. На рис. 1.1 відобразимо його ключові аспекти.

Охарактеризуємо детальніше представлені на рис. 1.1 аспекти. Власний капітал є відображенням права власності на чисті активи підприємства. Власники (акціонери, засновники, пайовики) мають право на частку в майні підприємства, пропорційну їхнім внескам [33, с. 38]. Володіння власним капіталом часто надає право голосу та контролю над діяльністю підприємства. За допомогою величини його частки визначається ступінь впливу власника на прийняття ключових управлінських рішень.

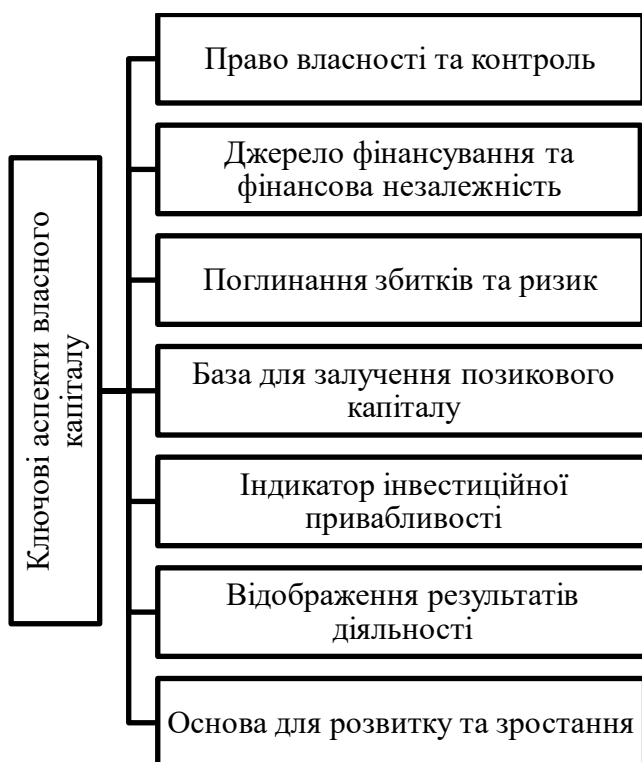

Рисунок 1.1 – Ключові аспекти власного капіталу

Джерело: складено автором за [4; 34]

Наступний аспект відображає те, що власний капітал є первинним та найважливішим джерелом фінансування для підприємства, особливо на етапі його створення та початкового розвитку. При цьому наявність значного власного капіталу підвищує фінансову незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування (кредитів, позик). В результаті підприємство стає менш вразливим до коливань на фінансових ринках та змін умов кредитування [3; 4].

Власний капітал виконує функцію поглинання потенційних збитків підприємства. Оскільки у разі їх виникнення, вони в першу чергу покриваються за рахунок власного капіталу. При цьому його власники несуть найвищий ризик у діяльності підприємства. Адже у випадку ліквідації підприємства, вони отримують залишок майна лише після задоволення вимог усіх кредиторів.

Важливість такого аспекту, як база для залучення позикового капіталу, пояснюється тим, що наявність достатнього обсягу власного капіталу підвищує кредитний рейтинг підприємства та полегшує залучення позикового капіталу на

вигідніших умовах. Бо кредитори розглядають власний капітал як гарантію повернення своїх коштів [34, с. 102].

Обсяг та структура власного капіталу слугують ключовими показниками, на які орієнтуються потенційні інвестори при оцінці інвестиційної привабливості підприємства. Вони оцінюють рівень власного капіталу як показник фінансової надійності та потенціалу зростання підприємства. Щодо аспекту відображення результатів діяльності, то саме нерозподілений прибуток, як складова власного капіталу, відображає накопичений результат господарської діяльності підприємства за попередні періоди. Зростання даного показника свідчить про ефективність діяльності підприємства та його здатність генерувати прибуток [6, с. 71]. Також власний капітал є основою для подальшого розвитку та зростання підприємства.

Враховуючи проведений аналіз, можна дійти висновку, що економічна сутність власного капіталу полягає в тому, що він є не лише джерелом фінансування, але й відображає права власності, рівень фінансової стійкості, здатність поглинати збитки, базу для залучення зовнішніх коштів та інвестиційну привабливість підприємства. Він являє собою ключовий елемент, що визначає життєздатність та перспективи розвитку будь-якого підприємства в ринковій економіці.

Система обліку власного капіталу відіграє важливу роль в інформаційному забезпеченні управління підприємством [38, с. 90]. Основна мета ведення бухгалтерського обліку власного капіталу полягає у забезпеченні формування достовірної, об'єктивної та позбавленої будь-яких викривлень інформації про стан і рух власного капіталу підприємства. Ця інформація є життєво необхідною як для внутрішніх користувачів (керівництва та власників), так і для зовнішніх зацікавлених сторін (потенційних та діючих інвесторів, кредиторів, аналітиків) [14].

Основні функції системи обліку власного капіталу включають [13; 15; 35]:

- формування достовірної інформації з метою забезпечення точного та своєчасного відображення всіх операцій, що впливають на величину та структуру власного капіталу;
- контроль за збереженням власного капіталу за рахунок відстеження змін у складі власного капіталу та виявлення можливих ризиків його зменшення;
- аналіз ефективності використання власного капіталу. Дана функція забезпечується за рахунок надання інформації для оцінки рентабельності власного капіталу та виявлення резервів для її підвищення;
- інформаційне забезпечення внутрішніх та зовнішніх користувачів;
- забезпечення відповідності обліку власного капіталу чинним нормативно-правовим актам та стандартам бухгалтерського обліку.

Переоцінити важливість обліку власного капіталу неможливо, оскільки саме якісні та достовірні облікові дані слугують ключовим інформаційним ресурсом для зовнішніх контрагентів при оцінці кредитоспроможності підприємства та визначенні рівня його інвестиційної привабливості. Банки, інвестори, постачальники та інші зацікавлені сторони аналізують стан власного капіталу для розуміння фінансової стійкості, платоспроможності та потенціалу зростання підприємства, що безпосередньо впливає на їхні рішення щодо співпраці чи інвестування. Крім того, належний облік власного капіталу є фундаментальним для забезпечення прозорості та справедливості у відносинах між власниками підприємства. Оскільки прибуток підприємства, як правило, розподіляється між власниками чи засновниками пропорційно їхній частці у статутному капіталі [21]. Відповідно, точний та своєчасний облік внесків до статутного капіталу та змін у ньому є запорукою об'єктивного розподілу прибутку та запобігання можливим конфліктам між співвласниками. Тобто, якісний облік власного капіталу не лише забезпечує інформаційні потреби зовнішніх користувачів, але й є важливим інструментом для підтримання здорових та прозорих внутрішніх бізнес-відносин.

Нормативне регулювання бухгалтерського обліку власного капіталу на рівні підприємства здійснюється за допомогою системи внутрішніх документів, розроблених та затверджених самостійно. Ці документи, включаючи облікову

політику та установчі документи, відображають обрані підприємством альтернативні підходи до обліку власного капіталу, що відповідають його інтересам, проте обов'язково мають відповідати НП(С)БО та іншим законодавчим актам України [5, с. 172].

Державне регулювання бухгалтерського обліку в Україні здійснюється на національному рівні та оформлюється у вигляді нормативних документів. Держава визначає можливі варіанти обліку або встановлює чіткі правила з окремих питань. Основними джерелами законодавчого регулювання виступають кодекси та закони України, НП(С)БО, а також різноманітні інструкції, положення, рішення та роз'яснення, зокрема листи ДПСУ [16; 21]. Відобразимо їх на рис. 1.2.

Як видно з рис. 1.2, державне регулювання обліку власного капіталу обмежується окремими аспектами, надаючи власникам значну свободу вибору оптимальних облікових підходів, що враховують специфіку діяльності підприємства, насамперед його організаційно-правову форму.

Національні стандарти бухгалтерського обліку передбачають використання рахунків 4 класу «Власний капітал та забезпечення зобов'язань» з метою забезпечення повного та достовірного відображення інформації про структуру власного капіталу в обліку підприємств України. Цей клас рахунків є ключовим для обліку джерел власних коштів підприємства та їх змін. Традиційно, бухгалтерський облік власного капіталу ведеться в розрізі його основних складових [36; 39].

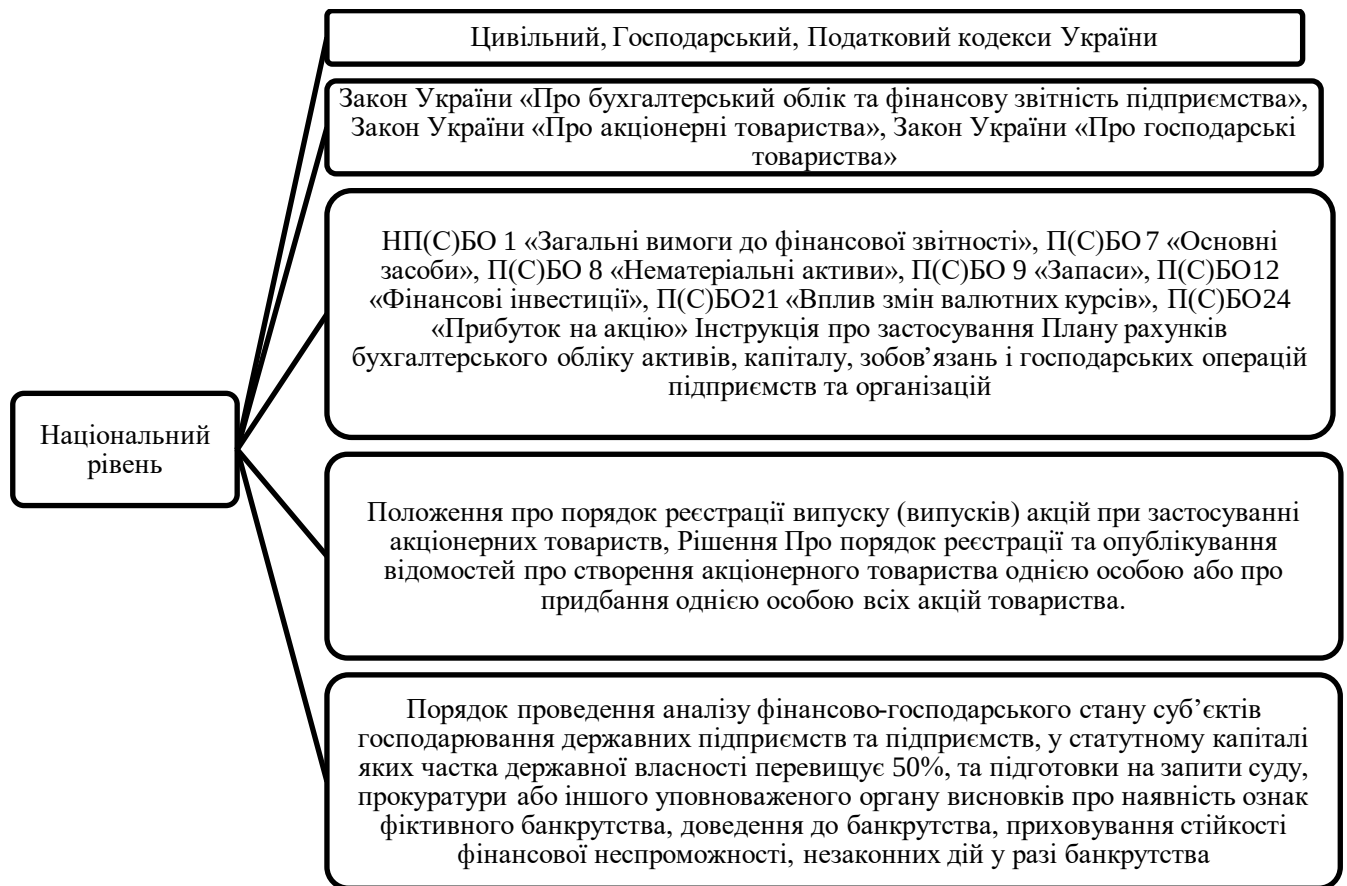

Рисунок 1.2 – Нормативне регулювання бухгалтерського обліку власного капіталу на національному рівні

Джерело: складено автором за [17]

Сучасне бізнес-середовище та зростаючі інформаційні потреби, зумовлює критичну важливість комп'ютеризації фінансового та управлінського обліку, включаючи облік власного капіталу.

Застосування сучасних інформаційних систем та технологій суттєво трансформувало підходи до організації бухгалтерського обліку, впливаючи, зокрема, й на систему рахунків. В умовах використання комп'ютеризованих систем бухгалтерського обліку зникає потреба в штучному обмеженні кількості аналітичних показників. Завдяки потужним можливостям обробки даних, сучасні програми дозволяють створювати розгалужену та деталізовану систему аналітичного обліку складових власного капіталу без ускладнення процесу обліку.

Зокрема, наявність комп'ютеризованої системи бухгалтерського обліку дозволяє [32; 37]:

- вести детальний облік кожної складової власного капіталу в розрізі різних аналітичних ознак (наприклад, за видами акцій, за окремими об'єктами дооцінки, за напрямками використання резервного капіталу);
- автоматично формувати різноманітні звіти та аналітичні довідки щодо стану та руху власного капіталу;
- швидко отримувати інформацію в потрібному розрізі для аналізу та прийняття управлінських рішень;
- інтегрувати дані обліку власного капіталу з іншими модулями облікової системи, забезпечуючи комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства.

Перехід до використання інноваційних технологій в процесі обліку власного капіталу відкриває нові можливості для підвищення інформативності, оперативності та аналітичності облікових даних, що є критично важливим для ефективного управління підприємством в сучасних економічних умовах. Впровадження чіткого та гнучкого аналітичного обліку складових власного капіталу у комп'ютеризованій системі одночасно спрощує роботу облікового персоналу та відкриває широкі можливості для детального аналізу і контролю власного капіталу підприємства.

Можемо дійти висновку, що власний капітал є фундаментальною фінансовою основою підприємства, виступаючи ключовим джерелом фінансування, індикатором фінансової стійкості та інвестиційної привабливості. Система обліку власного капіталу є невід'ємною частиною загального бухгалтерського обліку, критично важливою для забезпечення достовірною інформацією внутрішніх та зовнішніх користувачів, виконання функцій контролю, аналізу та відповідності нормам. Її якість впливає на зовнішню оцінку підприємства та прозорість відносин із власниками. При цьому впровадження сучасних комп'ютеризованих систем та інноваційних технологій кардинально змінює організацію обліку власного капіталу, дозволяючи значно деталізувати аналітичний облік, автоматизувати процеси, розширити можливості для аналізу та

контролю, одночасно спрощуючи роботу персоналу, що є запорукою ефективного управління в сучасних умовах.

1.2 Організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ «Хлібодар» та їх вплив на побудову обліку власного капіталу

Товариство з обмеженою відповідальністю «Хлібодар» є сучасним підприємством харчової промисловості, що спеціалізується на виробництві хлібобулочних та борошняних кондитерських виробів. Дане підприємство було засноване 26 лютого 2003 р. та зареєстроване за кодом ЄДРПОУ 32358874.

Наразі ТОВ «Хлібодар» виробляє понад 100 видів хлібобулочних та кондитерських виробів, включаючи: пшеничні сорти хліба; житній хліб; тостовий хліб; батони; печиво; пряники; сушки; булочки. Дана продукція реалізується на внутрішньому ринку України та експортується до інших країн. Підприємство має розгалужену мережу фірмових магазинів та співпрацює з великими торговельними мережами. Широкий асортимент продукції дозволяє задовольнити потреби різних категорій споживачів. А розгалужена мережа збуту, що включає фірмові магазини та співпрацю з торговельними мережами, забезпечує широку доступність продукції [25].

ТОВ «Хлібодар» працюючи на ринку України прагне зберегти та популяризувати традиційні українські цінності, такі як гостинність, родинний затишок, чесність та щирість. Водночас, підприємство активно впроваджує новітні технології та адаптується до сучасних викликів ринку. Головною цінністю для «Хлібодар» є споживачі, для яких підприємство постійно вдосконалює якість продукції та розширює асортимент.

Стратегічними цілями діяльності досліджуваного підприємства є:

- стати виробником №1 хлібобулочних виробів у Рівненській області та в Україні;

- зміцнити позиції на внутрішньому та зовнішніх ринках;
- забезпечити найвищу якість продукції, що відповідає потребам споживачів;
- впроваджувати новітні технології виробництва.

Значна роль у діяльності підприємства належить соціальній відповідальності, в межах якої здійснюється: участь у благодійних проектах; підтримка місцевих громад; створення комфортних умов праці та забезпечення соціального захисту співробітників.

На підприємстві працює велика кількість співробітників (понад 2700 осіб), що свідчить про значний масштаб діяльності підприємства та його роль як великого роботодавця. Внаслідок цього ТОВ «Хлібодар» має розгалужену організаційну структуру, що забезпечує ефективне управління виробничими процесами та реалізацію продукції. На чолі підприємства стоїть директор – Загрийвий М. М., що відповідає за загальний стан підприємства, його фінансові результати та розвиток. Основні структурні підрозділи можна побачити на рис. 1.3.

Виробничий відділ ТОВ «Хлібодар» відповідає за виробництво хлібобулочних та кондитерських виробів. Даний відділ керує виробничими процесами, забезпечує виконання виробничого плану, контролює якість сировини і готової продукції. Працівники у відділі збуту здійснюють реалізацію продукції на внутрішньому й зовнішніх ринках. До функціональних обов'язків працівників відділу входять дослідження ринку, розробка та реалізація маркетингових стратегій. Відділ логістики забезпечує доставку продукції до місць реалізації.

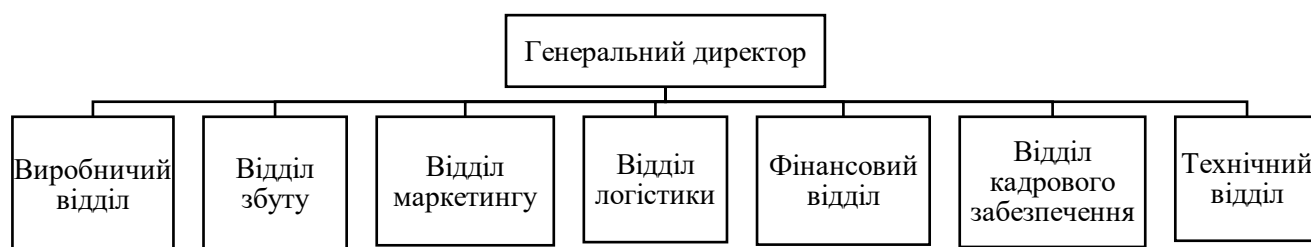

Рисунок 1.3 – Організаційна структура ТОВ «Хлібодар»

Джерело: складено за даними підприємства

Фінансовий відділ ТОВ «Хлібодар» є ключовим структурним підрозділом, який забезпечує фінансову стабільність та ефективність підприємства. Він здійснює бухгалтерський облік на підприємстві, а його працівники діють на підставі посадових інструкцій та сформованої облікової політики. Особливістю роботи фінансового відділу ТОВ «Хлібодар» є великий обсяг роботи, оскільки враховуючи великий масштаб діяльності підприємства, фінансовий відділ обробляє значний обсяг документів та даних. Тому для оптимізації роботи фінансовий відділ використовує сучасні програмні комплекси для бухгалтерського обліку та звітності.

Відділ кадрів відповідає за набір, навчання та розвиток персоналу. Технічний відділ займається обслуговуванням та ремонтом обладнання.

ТОВ «Хлібодар» приділяє значну увагу технологічному забезпеченню виробничих процесів (див. додаток Б), що є ключовим фактором для забезпечення високої якості продукції та ефективності роботи підприємства. Саме тому підприємство оснащено сучасними автоматизованими виробничими лініями, що дозволяють здійснювати повний цикл виробництва хлібобулочних та кондитерських виробів. Основними лініями є:

- лінії з приготування тіста. На них використовуються тістомісильні машини провідних європейських виробників, що забезпечують якісне та рівномірне замішування тіста. Також встановлено автоматичні дозатори для точного дозування інгредієнтів;

- лінії формування та випікання. Для цих ліній використовуються сучасні печі ротаційного та тунельного типу, що забезпечують рівномірне пропікання виробів. Також встановлено автоматичні лінії для формування хлібобулочних виробів, що дозволяє підвищити продуктивність та знизити вплив людського фактору;

- лінії пакування. Підприємством використовуються автоматичні пакувальні машини, що забезпечують герметичне та якісне пакування продукції. Додатково встановлено обладнання для маркування продукції, що відповідає вимогам законодавства.

На підприємстві впроваджено систему контролю якості на всіх етапах виробництва, що відображена на рис. 1.4.

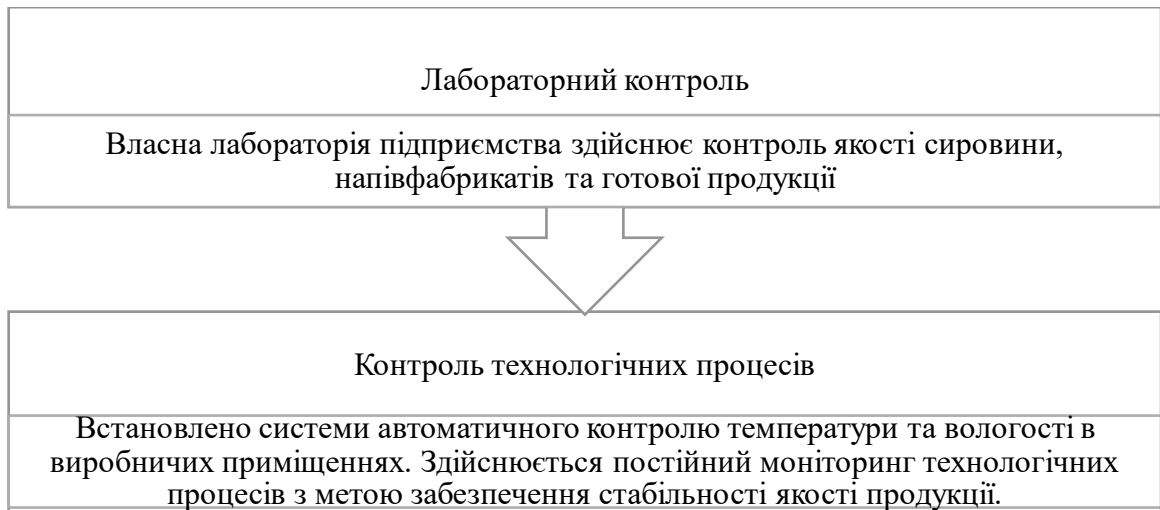

Рисунок 1.4 – Елементи системи контролю якості ТОВ «Хлібодар»

Джерело: складено автором

Для оцінки фінансового стану підприємства було реалізовано аналіз фінансової звітності. У табл. 1.1 представлено результати проведеного аналізу за 2022-2024 рр.

Таблиця 1.1 – Результати оцінки фінансового стану ТОВ «Хлібодар» за 2022-2024 рр., тис. грн

№	Показник	2022	2023	2024	Відносна зміна, %	
					2023/2022	2024/2023
1	Нематеріальні активи	411	202	86	-50,85	-57,43
2	Незавершені капітальні інвестиції	7 237	43 454	32 343	499,02	-25,57
3	Основні засоби	53 828, 9	65 399	120 561	21,49	84,35
4	Активи	205 458	307 416	365 855	49,62	19,01
5	Запаси	19 229	35 380	39 087	83,99	10,48
6	Готова продукція	1130	1 518	1 780	34,34	17,26
7	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	61 361	68 881	86 013	12,25	24,87
8	Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	12 419	34 125	6 957	174,78	-79,61
9	Гроші та їх еквіваленти	2 367	15 380	30 645	549,77	99,25

Продовження таблиці 1.1

10	Оборотні активи	96 194	154 310	169 119	60,41	9,6
11	Власний капітал	55 110	117 508	164 159	113,22	39,69
12	Довгострокові зобов'язання	11 110	12 695	10 522	14,27	-17,12
13	Поточні зобов'язання	139 238	177 213	191 174	27,27	7,88

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

Аналіз табл. 1.1 дозволяє зробити висновок про значне зниження нематеріальних активів (на -50,85% у 2023 р. і на -57,43% у 2024 р.). Натомість незавершені капітальні інвестиції у 2023 р. зросли майже в 5 разів порівняно з 2022 р. Але в 2024 р. зменшились на 25,57% порівняно з 2023 р. Основні засоби у 2023 р. зросли на 21,49% порівняно з 2022 р., але у 2024 р. зросли на 84,35% порівняно з 2023 роком. Зростання активів (на 49,62% у 2023 р. і на 19,01% у 2024 р.) відображає загальну позитивну динаміку розвитку підприємства. Зростання запасів (на 83,99% у 2023 р. і на 10,48% у 2024 р.) вказує на розширення виробництва або збільшення обсягів продажів ТОВ «Хлібодар». Також, враховуючи економічну ситуацію, можливо, підприємство закуповує сировину для стабілізації ціни. Зростання показника «Готова продукція» (на 34,34% у 2023 р. та на 17,26% у 2024 р.) корелює зі зростанням запасів і підтверджує збільшення обсягів виробництва.

Показник «Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги» також показує тенденцію до зростання (12,25% у 2023 р. та 24,87% у 2024 р.). Але така тенденція є негативною, адже може свідчити про збільшення обсягів продажів у кредит чи погіршення платіжної дисципліни. Показник «Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами» мав значні коливання у досліджуваному періоді. Різке зростання у 2023 р. (на 174,78%) та різке падіння у 2024 р. (-79,61%) відображає велику закупівлю сировини, та матеріалів в 2023 р. Також відбулось значне зростання грошових коштів (на 549,77% у 2023 р. і на 99,25% у 2024 р.). Це позитивний сигнал, який дає підприємству можливість для інвестицій та розвитку. Зростання оборотних активів (на 60,41% у 2023 р. та на 9,6% у 2024 р.) також є позитивним сигналом, адже відображає розширення діяльності підприємства. Значне зростання власного капіталу (на 113,22% у 2023 р.

і на 39,69% у 2024 р.) є свідченням збільшення прибутковості та підвищення фінансової стійкості. Незначні коливання довгострокових зобов'язань свідчать про стабільну політику залучення довгострокового фінансування. Щодо поточних зобов'язань, то їх зростання (на 27,27% у 2023 р. та на 7,88% у 2024 р.) може бути пов'язане зі збільшенням обсягів діяльності.

Також нами був проаналізований звіт про фінансові результати досліджуваного підприємства за 2022-2024 рр. (див. табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Результати оцінки звіту про фінансові результати ТОВ «Хлібодар» за 2022-2024 рр., тис. грн

№	Показник	2022	2023	2024	Відносна зміна, %	
					2023/2022	2024/2023
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	517 817	661 657	787 121	27,78	18,96
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	339 950	415 463	495 748	22,21	19,32
3	Інші операційні доходи	1047,1	1 049	2 048	0,18	95,23
4	Витрати на збут	130 529	164 437	198 717	25,98	20,85
5	Інші операційні витрати	173 146,3	3 602	3 961	-97,9	6,02
6	Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	10711	58 246	65 571	443,79	12,58
7	Чистий прибуток	7 465	40 870	46 551	447,4	13,9

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

З табл. 1.2 бачимо зростання чистого доходу (на 27,78% у 2023 р. та на 18,96% у 2024 р.) підтверджує збільшення обсягів продажів. В свою чергу, зростання собівартості (22,21% у 2023 р. та 19,32% у 2024 р.) також корелює зі збільшенням обсягів виробництва. Показник «Інші операційні доходи» демонструє значну волатильність. У 2023 р. спостерігається його різке зростання на 95,23%, а у 2024 р. – різке падіння. При цьому зростання витрат на збут (на 25,98% у 2023 р. і на 20,85% у 2024 р.) корелює зі збільшенням обсягів продажів. Показник «Інші операційні витрати» демонструє різке скорочення. У 2023 р. витрати зменшились на 97,9%, а у 2024 р. – зросли на 6,02%, що є позитивним моментом.

Значне зростання чистого прибутку (на 447,4% у 2023 р. та на 13,9% у 2024 р.) свідчить про високу ефективність діяльності підприємства та успішну стратегію управління. Проведений аналіз дозволяє зробити висновки про успішну діяльність ТОВ «Хлібодар» за 2022-2024 рр.

Наступним нами був проаналізований рух грошових коштів за 2023-2024 рр.. Результати аналізу відображено у табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Результати оцінки звіту про рух грошових коштів ТОВ «Хлібодар» за 2023-2024 рр., тис. грн

№	Показник	2023	2024	Відносна зміна, %
				2024/2023
1	Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	657 576	759 731	15,53
2	Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	461 552	554 363	20,11
3	Праці	73 804	90 316	22,37
4	Відрахувань на соціальні заходи	16 862	21 766	29,1
5	Зобов'язань з податків і зборів	50 891	66 873	31,41
6	Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	31 235	38 384	22,89
7	Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	18 014	22 055	22,43
8	Чистий рух коштів від операційної діяльності	143	25 467	17701,4
9	Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-23 714	-41 784	76,2
10	Чистий рух коштів від фінансової діяльності	1 375	13 003	845,75
11	Чистий рух грошових коштів за звітний період	992	2 367	138,51

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

Зростання надходжень від реалізації продукції на 15,53%, зафіксоване у табл. 1.3, вказує на збільшення обсягів продажів. Витрати на оплату товарів, праці, соціальні заходи та податки також зросли, що вказує на розширення діяльності та збільшення витрат на персонал. Зафіксовано різке зростання чистого руху коштів від операційної діяльності на 17701,4%, що вказує на значне покращення операційної ефективності. Аналіз інвестиційної діяльності вказує на збільшення відтоку коштів. Адже чистий рух коштів від інвестиційної діяльності збільшився на 76,2%, вказуючи на активні інвестиції в розвиток підприємства. Щодо фінансової діяльності, фіксується значне зростання припливу коштів. Адже зафіксовано значне зростання чистого руху коштів від фінансової діяльності – на

845,75%.

Також бачимо, зростання чистого руху коштів. Він збільшився на 138,51%, що свідчить про загальне покращення фінансового стану підприємства.

Отже, ТОВ «Хлібодар» демонструє позитивну динаміку грошових потоків.

Досліджені організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ «Хлібодар» мають безпосередній вплив на побудову обліку власного капіталу. В першу чергу тому, що масштабність діяльності та розгалужена організаційна структура зумовлюють необхідність ведення деталізованого обліку всіх господарських операцій, що впливають на власний капітал. Наявність фінансового відділу, який використовує сучасні програмні комплекси, забезпечує своєчасне та достовірне відображення інформації про формування та зміни у складі власного капіталу. Позитивна динаміка фінансових показників, зокрема зростання чистого прибутку, є основним джерелом збільшення власного капіталу підприємства через поповнення нерозподіленого прибутку.

Наступним фактором є виробництво широкого асортименту продукції та розгалужена мережа збуту. Вони генерують значні обсяги доходів та витрат, що безпосередньо впливає на фінансовий результат діяльності підприємства та, відповідно, на величину нерозподіленого прибутку – основної складової власного капіталу. Активне впровадження новітніх технологій та інвестиції в основні засоби також впливає на побудову обліку власного капіталу. Бо вони відображаються у зростанні необоротних активів, що може фінансуватися як за рахунок власного капіталу, так і за рахунок залучених коштів. Облік таких інвестицій та їх амортизації є важливим аспектом обліку власного капіталу, оскільки амортизаційні відрахування впливають на собівартість продукції та, відповідно, на прибуток. Варто згадати й про політику соціальної відповідальності і наявні стратегічні цілі підприємства, які спрямовані на зростання та розвиток. Оскільки вони можуть передбачати політику реінвестування прибутку у подальший розвиток, що безпосередньо впливає на зростання власного капіталу.

Можемо прийти до висновку, що ТОВ «Хлібодар» демонструє стабільне зростання та розвиток, поєднуючи традиційні цінності з сучасними технологіями у

виробництві хлібобулочних та кондитерських виробів. Це підтверджується розширенням асортименту, зростанням обсягів продажів та прибутковості, а також активним впровадженням інновацій у виробничі та облікові процеси. При цьому підприємство приділяє значну увагу соціальній відповідальності та забезпеченню високої якості продукції, що дозволяє йому зміцнювати позиції на ринку та задовольняти потреби широкого кола споживачів. Організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ «Хлібодар», що характеризуються масштабністю, технологічною оснащеністю, широким асортиментом продукції та позитивною динамікою фінансових показників, створюють основу для формування значного власного капіталу.

1.3 Система обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» та використання інноваційних технологій

Власний капітал є ключовим елементом фінансової стійкості та незалежності будь-якого підприємства. Для ТОВ «Хлібодар», яке є значним гравцем на ринку харчової промисловості України, ефективна система обліку власного капіталу має вирішальне значення для забезпечення прозорості фінансової звітності, прийняття обґрунтованих управлінських рішень та залучення інвестицій. В умовах сучасного бізнес-середовища активне використання інформаційних технологій є необхідною умовою для підвищення ефективності й точності бухгалтерського обліку. ТОВ «Хлібодар» усвідомлює важливість інновацій та активно впроваджує сучасні програмні комплекси для автоматизації облікових процесів, у тому числі й обліку власного капіталу.

Цілями автоматизації є: підвищення оперативності та точності обліку; зменшення трудомісткості облікових процесів; забезпечення формування достовірної та своєчасної фінансової звітності; підвищення ефективності контролю за фінансовими ресурсами. До принципів автоматизації ТОВ «Хлібодар» варто

віднести:

- комплексність, що проявляється у автоматизації всіх ділянок бухгалтерського обліку;
- інтеграція для забезпечення взаємодії між різними інформаційними системами;
- надійність, що полягає у використанні надійного програмного забезпечення та обладнання;
- забезпечення захисту інформації від несанкціонованого доступу та втрати.

Центральне місце серед інструментів автоматизації бухгалтерського та управлінського обліку на підприємстві ТОВ «Хлібодар» займає система «BAS ERP». Це сучасна комплексна система управління ресурсами підприємства, яка дозволяє автоматизувати й інтегрувати більшість бізнес-процесів, від планування виробництва та управління запасами до фінансового обліку, податкової звітності та розрахунку собівартості.

В контексті обліку власного капіталу, використання забезпечує:

- комплексний облік всіх компонентів власного капіталу, а саме: детальний облік статутного капіталу (включаючи облік внесків засновників, зміни його розміру), додаткового капіталу (емісійний дохід, дооцінки активів), резервного капіталу (формування та використання) та нерозподіленого прибутку (збитку) підприємства;
- автоматизацію операцій з власним капіталом. «BAS ERP» автоматизує типові операції, пов'язані з власним капіталом, такі як нарахування і виплата дивідендів, формування резервів, проведення переоцінок активів, що впливають на додатковий капітал;
- формування достовірної інформації для звітності. Адже дані, що вводяться та обробляються в BAS ERP, є основою для формування фінансової звітності, включаючи Баланс та Звіт про власний капітал. Система дозволяє генерувати ці звіти з високою точністю та своєчасністю;

- ведення глибокого аналітичного обліку за власним капіталом у різних розрізах. Результати обліку дозволяють керівництву отримувати детальну інформацію про структуру та динаміку власного капіталу для прийняття стратегічних рішень;
- інтеграцію обліку власного капіталу з іншими модулями системи, що забезпечує повноту та достовірність даних.

На додаток до центральної ERP-системи «BAS ERP», до ключових інструментів автоматизації, що використовуються підприємством для виконання специфічних функцій та інтеграції даних, належать: програма «М.Е.Дос» для складання та подання податкової звітності в електронному вигляді; система «Клієнт-Банк» для управління банківськими операціями; система електронного документообігу (СЕД) для оптимізації внутрішнього документообігу.

Підприємство застосовує популярну в Україні програму «М.Е.Дос» для ряду функцій, зокрема і тих, що опосередковано стосуються обліку власного капіталу. В першу чергу, для подання електронної звітності до контролюючих органів. Адже «М.Е.Дос» є одним з основних інструментів в Україні для подання фінансової, податкової та статистичної звітності в електронному вигляді. До складу поданої фінансової звітності входить Баланс (Звіт про фінансовий стан) та Звіт про власний капітал. Саме в цих звітах відображається інформація про структуру власного капіталу підприємства, його зміни протягом звітного періоду (збільшення/зменшення статутного капіталу, зміни в додатковому та резервному капіталі, використання прибутку тощо). Програма «М.Е.Дос» забезпечує зручне заповнення цих форм та їх подання до Державної служби статистики України [24].

Розмір чистого прибутку, який є одним з ключових елементів власного капіталу, визначається на основі даних бухгалтерського обліку. Його відображають у декларації з податку на прибуток, яка також подається через «М.Е.Дос» до ДПС. І хоча «М.Е.Дос» в першу чергу орієнтований на звітність, його функціонал дозволяє здійснювати обмін електронними документами з контролюючими органами. Завдяки цьому на досліджуваному підприємстві:

- усі звіти та документи, що подаються через «М.Е.Дос», підписуються

КЕП посадових осіб підприємства (директора, головного бухгалтера). Це забезпечує юридичну значущість електронних документів та підтверджує достовірність наданої інформації, включаючи дані про власний капітал.

– здійснюється надсилання копій протоколів зборів засновників (учасників). Рішення власників щодо змін у статутному капіталі, розподілу прибутку (виплати дивідендів, спрямування частини прибутку до резервного капіталу) оформлюються протоколами. І хоча безпосередньо в обліку використовуються внутрішні документи, у випадку запиту від контролюючих органів, копії цих протоколів, підписані КЕП, можуть бути надіслані через «М.Е.Дос»;

– у випадку зміни розміру статутного капіталу, до державних органів подаються відповідні документи. М.Е.Дос може використовуватися для підготовки та подання цих документів в електронному вигляді.

Таким чином, «М.Е.Дос» відіграє важливу роль у процесі подання звітності, яка відображає стан та рух власного капіталу ТОВ «Хлібодар», а також може використовуватися для обміну юридично значущими документами з контролюючими органами щодо питань, пов'язаних з власним капіталом. Використання «М.Е.Дос» сприяє оптимізації процесу звітування, економії часу та ресурсів підприємства, а також забезпечує відповідність законодавчим вимогам щодо подання електронної звітності.

Відповідальність за організацію та функціонування автоматизованого обліку несе головний бухгалтер. Відповідальність за технічне обслуговування та підтримку інформаційних систем несе відділ інформаційних технологій.

Також підприємством проводиться навчання працівників роботі з інформаційними системами. Розробляються інструкції та методичні рекомендації. Додатково керівництвом проводиться внутрішній контроль за правильністю ведення автоматизованого обліку. Для цього використовуються контрольні процедури та звіти.

Також підприємством використовується система «Клієнт-Банк», що є програмним забезпеченням, яке забезпечує прямий зв'язок між підприємством та

його обслуговуючим банком, дозволяючи здійснювати більшість банківських операцій дистанційно. Для ТОВ «Хлібодар» використання системи «Клієнт-Банк» є необхідністю, враховуючи обсяги фінансових транзакцій, пов'язаних з виробничою та збутовою діяльністю. Дана система використовується ТОВ «Хлібодар» для:

- здійснення платежів постачальникам. Підприємство щоденно здійснює велику кількість платежів за отриману сировину (борошно, цукор, дріжджі тощо), пакувальні матеріали, енергоносії та інші товари та послуги, які необхідні для виробництва. Тому використання системи «Клієнт-Банк» дозволяє швидко та зручно формувати платіжні інструкції, підписувати їх за допомогою електронного цифрового підпису (ЕЦП) та відправляти до банку для виконання. Вона значно скорочує час на проведення платежів та зменшує ймовірність помилок, пов'язаних з ручним введенням даних;

- виплата заробітної плати та пов'язаних платежів. З огляду на велику кількість співробітників (понад 2700 осіб), процес нарахування та виплати заробітної плати є досить трудомістким. Використання системи «Клієнт-Банк» дозволяє автоматизувати процес перерахування коштів на карткові рахунки співробітників, а також сплату податків та соціальних внесків до відповідних бюджетів та фондів;

- отримання платежів від покупців, оскільки ТОВ «Хлібодар» реалізує свою продукцію через розгалужену мережу фірмових магазинів та співпрацює з великими торговельними мережами. Функції системи «Клієнт-Банк» дозволяють підприємству оперативно відстежувати надходження коштів на свої рахунки від покупців, контролювати стан дебіторської заборгованості та своєчасно реагувати на затримки платежів;

- система надає можливість у будь-який момент часу отримувати актуальну інформацію про залишки коштів на всіх банківських рахунках підприємства, а також формувати виписки за потрібний період. Її використання дозволяє оперативно контролювати рух грошових коштів та приймати обґрунтовані фінансові рішення;

- система дозволяє формувати різні банківські документи (наприклад, заявки на відкриття рахунків, довідки тощо) та надсилати їх до банку в електронному вигляді;

- важливим аспектом ефективного використання системи «Клієнт-Банк» є її інтеграція з бухгалтерською програмою, що використовується на підприємстві. Внаслідок цього можна автоматично імпортувати банківські виписки та експортувати платіжні інструкції, що значно зменшує обсяг ручної роботи та мінімізує ризик помилок при введенні даних.

Наступним елементом автоматизації на підприємстві є система електронного документообігу (далі – СЕД). Вона призначена для автоматизації процесів створення, обробки, зберігання та передачі документів всередині підприємства. Для ТОВ «Хлібодар» з його розгалуженою організаційною структурою та великою кількістю співробітників, впровадження СЕД є важливим кроком на шляху до оптимізації внутрішніх бізнес-процесів.

Основною причиною її вибору є те, що велика кількість документів, що циркулюють між різними відділами, потребують погодження та затвердження керівництвом. Використання ж СЕД дозволяє налаштувати маршрути руху документів, автоматично направляти їх відповідальним особам для розгляду та затвердження, а також контролювати терміни виконання. Також, СЕД використовується для зберігання, обліку та контролю виконання договорів з постачальниками, покупцями, орендарями та іншими контрагентами. Система може нагадувати про закінчення терміну дії договорів, фіксувати етапи їх виконання та забезпечувати швидкий доступ до необхідної інформації. Інша важлива функція – застосування в кадровому документообігу ТОВ «Хлібодар». Оформлення на роботу, переведення, звільнення співробітників, надання відпусток, облік лікарняних листів – усі ці процеси автоматизовані за допомогою СЕД. Впровадження даної системи для цих процесів дозволило зменшити обсяг паперової роботи, прискорити обробку кадрових документів та забезпечити їх централізоване зберігання.

Враховуючи складний технологічний процес виробництва хлібобулочних та

кондитерських виробів, СЕД використовується ТОВ «Хлібодар» для зберігання та управління технологічними картами, рецептурами, стандартами якості, звітами про виробництво та іншою виробничою документацією. Додатково до цього вона забезпечує зручний канал для внутрішньої комунікації між співробітниками різних відділів. Система дозволяє надсилати та отримувати службові записки, повідомлення, завдання, а також відстежувати їх виконання. Наступна перевага використання СЕД ТОВ «Хлібодар» – архівування документів. Після завершення терміну їх оперативного зберігання, документи переміщуються до електронного архіву СЕД, що забезпечує їх надійне зберігання та швидкий пошук у разі потреби. Впровадження СЕД в ТОВ «Хлібодар» дозволяє: підвищити ефективність внутрішніх бізнес-процесів; покращити організацію роботи та комунікацію між відділами; знизити витрати на папір та офісне обладнання; підвищити рівень контролю за виконанням завдань; забезпечити збереження та конфіденційність інформації.

Відповідальність за організацію та функціонування автоматизованого обліку в ТОВ «Хлібодар» покладено на головного бухгалтера.

Виходячи з представленого аналізу системи обліку власного капіталу та використання інноваційних технологій у ТОВ «Хлібодар», можна зробити висновок про активне впровадження сучасних інформаційних систем, зокрема центральної ERP-системи «BAS ERP», яка є основою для ведення комплексного обліку та формування фінансової інформації, а також спеціалізованих рішень, таких як «М.Е.Дос», «Клієнт-Банк» та СЕД, що забезпечують ефективну взаємодію із зовнішнім середовищем та оптимізацію внутрішніх процесів. Їх використання сприяє підвищенню оперативності, точності та ефективності облікових процесів, а також оптимізації внутрішнього документообігу підприємства.

1.4 Облікова політика ТОВ «Хлібодар» щодо власного капіталу та її відповідність вимогам НП(С)БО

Облікова політика підприємства являє собою комплекс принципів, методів і процедур, які використовуються ним для організації та ведення бухгалтерського обліку, а також для складання фінансової звітності. Ця політика формується у відповідності до вимог чинного законодавства України, зокрема НП(С)БО. Враховуючи значний обсяг господарських операцій, пов'язаних з виробництвом та реалізацією широкого асортименту продукції, а також активну інвестиційну діяльність, якісно організований облік власного капіталу є критично важливим. В першу чергу для забезпечення прозорості фінансової звітності та прийняття ефективних управлінських рішень керівництвом ТОВ «Хлібодар». Тому підприємство приділяє значну увагу формуванню облікової політики, яка б забезпечувала достовірне й прозоре відображення інформації про всі аспекти його діяльності, включаючи власний капітал.

Облік власного капіталу на підприємстві ведеться із застосуванням типових рахунків [30]. Інформація про такі операції відображається у фінансовій звітності – Балансі (Звіті про фінансовий стан) та Звіті про власний капітал – з дотриманням форм та правил, встановлених НП(С)БО.

Облікова політика підприємства щодо власного капіталу спрямована на забезпечення своєчасного, повного та достовірного відображення інформації про стан та рух складових власного капіталу, а саме:

- статутний капітал, що є первинним джерелом формування власного капіталу. Облік статутного капіталу в ТОВ «Хлібодар» ведеться на субрахунку 401 «Статутний капітал» відповідно до вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;
- додатковий капітал, що відображає приріст вартості активів підприємства та обліковується на рахунку 42 «Додатковий капітал»;
- резервний капітал, який є гарантією фінансової стабільності

підприємства та обліковується на рахунку 43 «Резервний капітал»;

- нерозподілений прибуток (непокритий збиток), який обліковується на рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Облік статутного капіталу є важливим аспектом фінансового обліку підприємства, оскільки він відображає первинні інвестиції власників та є основою для формування інших складових власного капіталу. Статутний капітал ТОВ «Хлібодар» був сформований при заснуванні підприємства у 2003 р. шляхом внесення засновниками грошових або майнових внесків, розмір якого зафіксовано в установчих документах. У процесі діяльності підприємства зміни розміру статутного капіталу могли відбуватися у встановленому законодавством порядку, що обов'язково відображається у відповідних протоколах зборів засновників та змінах до установчих документів.

Внесення вкладів до статутного капіталу обліковується за первісною вартістю. Якщо внески здійснювалися грошовими коштами, підставою для обліку є банківські виписки або касові ордери. У випадку внесення майна, складаються акти приймання-передачі майна, в яких зазначається узгоджена вартість переданих активів. Ці документи є первинними та слугують підтвердженням збільшення статутного капіталу та відповідних активів підприємства. При цьому внески засновників обліковуються на рахунку 401 «Статутний капітал». Якщо внески вносяться не в повному обсязі при реєстрації підприємства, то ведеться облік заборгованості засновників. Для цього використовується рахунок 46 «Неоплачений капітал», для відображення заборгованості засновників (учасників) за вкладами. Подальші зміни статутного капіталу повинні бути підтверджені протоколами зборів засновників, змінами до установчих документів, актами приймання-передачі майна.

Облік додаткового та резервного капіталу є важливим для ТОВ «Хлібодар», оскільки ці складові власного капіталу забезпечують фінансову стійкість підприємства та його здатність до розвитку. Джерелами їх формування є:

- емісійний дохід (рахунок 421 «Емісійний дохід»). Він виникає у випадках, передбачених законодавством (наприклад, при первинному розміщенні

акцій за ціною, що перевищує номінальну вартість). Для ТОВ цей підрахунок може використовуватись в окремих випадках, пов'язаних зі зміною складу учасників та переоцінкою їхніх часток;

- дооцінка активів (рахунок 423 «Накопичені курсові різниці»), що є сумою дооцінки необоротних активів (основних засобів, нематеріальних активів), проведеної у встановленому порядку. Згідно з аналізом фінансового стану ТОВ «Хлібодар», нами спостерігалось значне зростання основних засобів у 2023 та 2024 рр., що може свідчити про проведення дооцінки, результати якої відображаються на цьому субрахунку;

- безоплатно отримані активи (рахунок 424 «Безоплатно одержані необоротні активи»), що являють собою вартість необоротних активів, безоплатно отриманих підприємством від інших осіб;

- інший вкладений капітал (рахунок 422 «Інший вкладений капітал») – сума коштів або майна, внесених засновниками понад розмір статутного капіталу без оформлення як збільшення статутного капіталу.

ТОВ «Хлібодар» необхідно вести аналітичний облік за кожним джерелом формування. Кредит рахунку 42 відображає збільшення додаткового капіталу, дебет рахунку 42 відображає зменшення додаткового капіталу (наприклад, при списанні суми дооцінки при вибутті активу).

Резервний капітал ТОВ «Хлібодар» формується за рахунок чистого прибутку підприємства, який, як показує аналіз фінансових результатів, демонструє значне зростання у 2023 та 2024 рр. Він використовується для покриття збитків підприємства; виплати дивідендів за привілейованими акціями тощо. Використання резервного капіталу відображається зменшенням залишку на рахунку 43. Кредит рахунку 43 відображає формування резервного капіталу. Дебет рахунку 43 відображає використання резервного капіталу.

Нерозподілений прибуток є результатом фінансово-господарської діяльності ТОВ «Хлібодар» за певний період, що залишився після сплати всіх податків та інших обов'язкових платежів та не був розподілений між власниками. Непокритий збиток виникає у випадку, коли витрати підприємства перевищують

його доходи. Облік ведеться на рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», який може мати субрахунки для обліку нерозподіленого прибутку поточного та минулих періодів, а також непокритого збитку.

Рішення щодо розподілу чистого прибутку ТОВ «Хлібодар» приймається зборами засновників (учасників) підприємства. Відповідно до облікової політики, частина прибутку може бути спрямована на:

1) нарахування дивідендів, яке відображається зменшенням нерозподіленого прибутку (за дебетом рахунку 44) та одночасним виникненням зобов'язання перед засновниками (за кредитом рахунку 67 «Розрахунки з учасниками»). Фактична виплата дивідендів відображається зменшенням зобов'язання та вибуттям грошових коштів;

2) поповнення резервного капіталу;

3) реінвестування в розвиток підприємства за рішенням засновників. В такому випадку прибуток може бути спрямований на придбання нових активів, модернізацію виробництва, розширення діяльності тощо, що також відображається як використання нерозподіленого прибутку.

Таким чином, облікова політика ТОВ «Хлібодар» щодо власного капіталу розроблена та застосовується з метою забезпечення прозорості, достовірності та відповідності вимогам НП(С)БО інформації про структуру та зміни у власному капіталі підприємства, що є важливим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та забезпечення інтересів власників та інших зацікавлених сторін.

РОЗДІЛ 2

СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «ХЛІБОДАР» З ВИКОРИСТАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

2.1 Документування операцій з обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар»

Управління власним капіталом ТОВ «Хлібодар» неможливе без належного документального забезпечення всіх господарських операцій, що впливають на його склад та розмір. Враховуючи масштабність діяльності підприємства, розгалужену організаційну структуру та вимоги законодавства щодо прозорості фінансової звітності, документування операцій з власним капіталом набуває першочергового значення. Кожен факт господарського життя, пов'язаний із формуванням, зміною чи використанням статутного, додаткового, резервного капіталу або нерозподіленого прибутку, повинен бути підтверджений відповідними первинними документами. Ці документи є юридичною та фактичною підставою для відображення операцій в бухгалтерському обліку, забезпечують контроль за рухом капіталу та слугують доказовою базою під час перевірок контролюючими органами та аудиту.

Процес документування операцій з власним капіталом ТОВ «Хлібодар» залежить від конкретного виду операції. Тому нами було досліджено документальне оформлення найбільш типових з них.

Виплата дивідендів є однією з найпоширеніших операцій з власним капіталом, що вимагає ретельного документального оформлення та уваги до податкових аспектів. Прийняття рішення про розподіл прибутку та виплату дивідендів є виключною компетенцією загальних зборів учасників ТОВ [9]. Це рішення обов'язково оформлюється Протоколом загальних зборів, у якому необхідно зазначити ключові відомості. Насамперед – затвердження річних фінансових результатів за період, за який розподіляється прибуток. Джерелом інформації про розмір прибутку, який підлягає розподілу, є саме фінансова

звітність (зокрема, рядок 2350 Форми №2) [40]. Далі, визначається конкретна сума чистого прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів. Обов'язково вказується період, за який виплачуються дивіденди. Також у протоколі фіксується розмір дивідендів – як загальна сума, так і/або сума, що припадає на одну частку учасника. Необхідно навести перелік учасників, які на дату прийняття рішення мають право на отримання дивідендів.

Важливим етапом є чітке встановлення форми виплати дивідендів. Це може бути: грошова (яка є формою за замовчуванням) або майнова, якщо така можливість передбачена статутом товариства та підтверджена рішенням загальних зборів [8]. Далі визначаються строк та порядок виплати дивідендів. Законодавством встановлено, що строк виплати не може перевищувати шести місяців з дати прийняття рішення, якщо інше не встановлено статутом товариства або самим рішенням загальних зборів [40].

На підставі протоколу загальних зборів учасників про розподіл прибутку та виплату дивідендів. Керівник ТОВ «Хлібодар» видає відповідний Наказ про нарахування та виплату дивідендів. Цей наказ слугує розпорядчим документом і передається до бухгалтерії підприємства для подальшого виконання всіх необхідних процедур. Отримавши наказ, бухгалтерія ТОВ «Хлібодар» приступає до нарахування дивідендів і утримання передбачених законодавством податків. Для цього складається Розрахунок або Відомість нарахування дивідендів. У цьому документі детально, по кожному учаснику-фізичній особі, здійснюється розрахунок:

- суми нарахованих дивідендів, відповідно до рішення зборів та розміру частки учасника;
- суми утриманого податку на доходи фізичних осіб (ПДФО). Ставка цього податку залежить від системи оподаткування емітента дивідендів: застосовується ставка 5% – якщо емітент є платником податку на прибуток на загальних підставах, або 9% – якщо емітент не є платником податку на прибуток (наприклад, знаходиться на єдиному податку) або дивіденди нараховані нерезидентом [11];

- суми утриманого військового збору за фіксованою ставкою 5%;
- суми дивідендів до фактичної виплати, яка визначається як нарахована сума за мінусом утриманих ПДФО та ВЗ.

Окремим, але важливим аспектом є сплата авансового внеску з податку на прибуток. Такий внесок зобов'язані сплатити підприємства, які виплачують дивіденди як юридичним, так і фізичним особам, до або одночасно з виплатою дивідендів. Розрахунок авансового внеску здійснюється із суми, на яку розмір дивідендів, що підлягають виплаті, перевищує значення об'єкта оподаткування за відповідний податковий (звітний) рік, за результатами якого відбувається виплата. Якщо сума дивідендів не перевищує об'єкт оподаткування за цей період, авансовий внесок не сплачується [8]. Факт сплати авансового внеску підтверджується Платіжною інструкцією.

Безпосередня виплата дивідендів учасникам ТОВ «Хлібодар» підтверджується відповідними первинними документами, форма яких залежить від способу виплати. Тому:

- при виплаті готівкою з каси підприємства оформлюється видатковий касовий ордер;
- при безготівковому перерахуванні коштів на банківські рахунки учасників підтвердженням слугують платіжні інструкції та банківська виписка;
- у випадку виплати дивідендів у натуральній (майновій) формі, якщо це дозволено установчими документами та рішенням, складається Акт приймання-передачі майна.

Одночасно з виплатою дивідендів (або, якщо дивіденди нараховані, але не виплачені, не пізніше 30 числа місяця, наступного за місяцем нарахування) здійснюється сплата утриманих сум ПДФО та ВЗ до відповідного бюджету. Цей факт також підтверджується Платіжними інструкціями.

Всі згадані операції – нарахування дивідендів, утримання та сплата податків, сплата авансового внеску (за наявності) та безпосередня виплата дивідендів – обов'язково знаходять своє відображення у бухгалтерському обліку

ТОВ «Хлібодар» за допомогою відповідних кореспонденцій рахунків, що відображено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Відображення операцій з виплати дивідендів

№ з/п	Операція	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Нарахування дивідендів	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	671 «Розрахунки за нарахованими дивідендами»
2	Утримання податків (ПДФО та ВЗ)	671 – ПДФО 671– ВЗ	641 642
3	Сплата авансового внеску з податку на прибуток (за потреби)	641 – податок на прибуток 443 (або 98)	311 (сплата) 641 податок на прибуток (нарахування чи зменшення нерозподіленого прибутку)
4	Виплата дивідендів	671 671	301, 311 (при грошовій формі) 10,20,28 (при майновій формі)
5	Сплата утриманих ПДФО та ВЗ до бюджету	641 – ПДФО 642 – ВЗ	311 311

Джерело: побудовано автором

Отже, документування та здійснення виплати дивідендів є багатоетапним процесом, що вимагає не лише належного оформлення рішення власників, а й точного розрахунку сум до виплати, своєчасного утримання та перерахування податків до бюджету, а також сплати авансового внеску з податку на прибуток у передбачених випадках, з обов'язковим відображенням усіх операцій у бухгалтерському обліку.

У табл. 2.2 узагальнимо необхідні документи для розподілу прибутку та виплати дивідендів ТОВ «Хлібодар».

Таблиця 2.2 – Документи для розподілу прибутку та виплати дивідендів
ТОВ «Хлібодар»

Етап	Документ
1. Прийняття рішення	Протокол загальних зборів
2. Розпорядження	Наказ керівника
3. Нарахування та розрахунок податків	Розрахунок (відомість) нарахування дивідендів
4. Сплата авансового внеску (за потреби)	Платіжна інструкція
5. Виплата дивідендів	ВКО Платіжна інструкція Виписка банку або акт приймання-передачі майна
6. Сплата ПДФО та ВЗ	Платіжна інструкція
7. Відображення в обліку	Бухгалтерська довідка Облікові регістри

Джерело: побудовано автором

Також нами було проаналізоване документування операцій з резервним та додатковим капіталом. Вони, як правило, не вимагають державної реєстрації змін до статуту, але потребують належного внутрішнього документування.

Рішення про відрахування частини чистого прибутку до резервного капіталу приймається на загальних зборах учасників (власників). Документальним підтвердженням цієї операції є протокол загальних зборів та бухгалтерська довідка. В бухгалтерському обліку формування резервного капіталу відображається записом: Дт 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» Кт 43 «Резервний капітал».

Використання коштів резервного капіталу також здійснюється виключно на підставі рішення загальних зборів учасників. Типовим напрямком використання є покриття збитків підприємства. Документи, що підтверджують використання, аналогічні документам на формування. Наприклад, використання резервного капіталу на покриття збитку відображається проводкою: Дт 43 «Резервний капітал» Кт 442 «Непокриті збитки» [31].

Додатковий капітал обліковується на кількох субрахунках залежно від джерела його виникнення. Емісійний дохід документується протоколом загальних зборів (де може бути зафіксована ціна внеску), документами, що підтверджують

фактичну оплату та бухгалтерською довідкою. В обліку формування емісійного доходу відображається проводкою: Дт 46 «Неоплачений капітал» (на суму номінальної вартості частки) та/або Дт 301 «Готівка в національній валюті», 311 «Поточні рахунки в національній валюті» (на суму отриманих коштів) Кт 421 «Емісійний дохід».

Інший вкладений капітал документується рішенням засновників (протоколом), документами, що підтверджують внесення коштів або майна (прибутковий касовий ордер, банківська виписка, акт приймання-передачі майна), та бухгалтерською довідкою. В обліку це відображається записом: Дт рахунків відповідних активів Кт 422 «Інший вкладений капітал».

Проведене дослідження типових операцій показало, що процес документування виплати дивідендів у ТОВ «Хлібодар» є багатоетапним процесом. Операції з резервним та додатковим капіталом потребують належного внутрішнього документування та коректного відображення відповідними бухгалтерськими проводками на рахунках класу 4. Саме належне документування всіх операцій є фундаментальним елементом, що забезпечує достовірність облікових даних та ефективне управління власним капіталом ТОВ «Хлібодар».

2.2 Інформація про програмне забезпечення для системи обліку власного капіталу підприємства

Основною системою бухгалтерського обліку для підприємств такого масштабу та специфіки діяльності, як ТОВ «Хлібодар» є «BAS ERP». Вона виконує такі ключові функції щодо обліку власного капіталу:

- 1) налаштування плану рахунків та аналітики. Програма дозволяє налаштувати робочий план рахунків підприємства відповідно до «Наказу про облікову політику», включаючи всі необхідні рахунки (40, 42, 43, 44, 46) та субрахунки для обліку власного капіталу. Важливою є можливість гнучкого

налаштування аналітичного обліку. Це забезпечує реалізацію обліку статутного капіталу в розрізі засновників/учасників; обліку додаткового капіталу за джерелами його утворення; обліку нерозподіленого прибутку за періодами виникнення та напрямками використання;

2) реєстрація господарських операцій. Система забезпечує введення даних на підставі первинних документів (протоколів, актів, банківських виписок, бухгалтерських довідок), що стосуються власного капіталу. Це відбувається через типові документи конфігурації. Ними є: «Надходження грошових коштів» для внесків до статутного капіталу, «Операції, введені вручну» або спеціалізовані документи для відображення розподілу прибутку, формування резервів, дооцінки активів) або через ручне введення бухгалтерських проведення (Дт/Кт);

3) автоматизація розрахунків. «BAS ERP» може автоматично виконувати певні розрахунки, пов'язані з власним капіталом, наприклад, при закритті фінансових результатів кінця року (автоматичне формування проводок Дт 79 Кт 44 або Дт 44 Кт 79);

4) формування облікових регістрів. Система автоматично генерує всі необхідні синтетичні та аналітичні регістри бухгалтерського обліку по рахунках власного капіталу. Це журнали-ордери, відомості, оборотно-сальдові відомості (загальні та по рахунках 40, 42, 43, 44, 46 із заданою аналітикою), картки рахунків, аналіз рахунків тощо. Завдяки цьому забезпечується прозорість обліку і можливість контролю;

5) підготовка даних для звітності. На основі накопичених даних в облікових регістрах «BAS ERP» формує показники, необхідні для заповнення фінансової звітності. Також система має можливість експорту цих даних у формат, сумісний з програмами подання звітності типу «М.Е.Дос».

«BAS ERP» дозволяє не лише використовувати стандартні рахунки та субрахунки, але й гнучко налаштовувати рівні аналітичного обліку для забезпечення необхідної деталізації інформації про власний капітал. Приклад структури рахунків обліку власного капіталу та їх аналітики в обліковій системі ТОВ «Хлібодар» відображено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Структура рахунків обліку власного капіталу та їх аналітики в обліковій системі ТОВ «Хлібодар»

Рахунок	Субрахунок	Назва	Сума, грн
40	401	Статутний капітал	21 528
42	421	Емісійний дохід	0,00
	422	Інший вкладений капітал	0,00
	423	Накопичені курсові різниці	0,00
	424	Безоплатно одержані необоротні активи	0,00
43		Резервний капітал	0,00
44	441	Прибуток нерозподілений	110 677
	442	Непокриті збитки	
	443	Прибуток, використаний у звітному періоді	-
46		Неоплачений капітал	0,00

Джерело: побудовано автором

«BAS ERP» дозволяє відображати всі операції ТОВ «Хлібодар», що впливають на власний капітал, за допомогою спеціалізованих електронних документів або стандартних операцій. Кожен такий документ автоматично формує відповідні бухгалтерські проведення. Приклади відображення операцій з власним капіталом в обліковій системі ТОВ «Хлібодар» відображено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Особливості відображення операцій з власним капіталом в обліковій системі ТОВ «Хлібодар»

№ з/п	Господарська операція	Операція в системі	Бухгалтерські проведення	
			дебет	кредит
1	Внесок засновника до статутного капіталу (гроші)	Надходження на банківський рахунок	311	46
2	Внесок засновника до статутного капіталу (ОЗ)	Надходження товарів і послуг	15	46
		Введення в експлуатацію ОЗ	10	15
3	Реєстрація статутного капіталу (після внесення вкладів)	Операція (бухгалтерський та податковий облік)	46	401
4	Дооцінка основних засобів	Переоцінка ОЗ	10	423 (на суму дооцінки)
5	Безоплатне отримання необоротних активів	Надходження товарів і послуг ; Введення в експлуатацію ОЗ	15	424
			10	15

Продовження таблиці 2.4

6	Спрямування чистого прибутку на формування резервного капіталу	Операція (бухгалтерський та податковий облік) (на підставі Протоколу)	443	43
7	Закриття року, визначення чистого прибутку	Закриття місяця	79 442	441 79 (для закриття збитку)
8	Нарахування дивідендів учасникам за рахунок прибутку	Нарахування дивідендів або операція (бухгалтерський та податковий облік) (на підставі Протоколу)	443	671
9	Виплата дивідендів	Списання з банківського рахунку Видатковий касовий ордер	671	311 / 301
10	Спрямування прибутку на збільшення статутного капіталу	Операція (бухгалтерський та податковий облік) (на підставі протоколу та держ. реєстрації змін)	443	401 (або через Рахунок 46, якщо є етап неоплати)
11	Покриття збитків за рахунок резервного капіталу	Операція (бухгалтерський та податковий облік) (на підставі протоколу)	43	442

Джерело: побудовано автором

Аналіз облікової системи ТОВ «Хлібодар» з табл. 2.4 демонструє комплексне відображення операцій з власним капіталом, охоплюючи як його формування через внески засновників, так і подальші зміни, зокрема дооцінку активів та безоплатне їх отримання, а також розподіл фінансових результатів. Система забезпечує коректне документування та проведення цих операцій через відповідні модулі («Банк», «Кошти», «ОЗ», «Операції») та стандартні бухгалтерські проведення, що відповідають національним стандартам обліку.

На основі введених даних система дозволяє автоматично генерувати широкий спектр стандартних та налаштованих звітів, необхідних для аналізу стану та руху власного капіталу. «BAS ERP» генерує:

1. Оборотно-сальдові відомості. Загально та по окремих рахунках (40, 42, 43, 44, 46) із будь-яким рівнем деталізації за аналітичними розрізами за будь-який період.
2. Картки рахунків, з детальним рухом по кожному рахунку із зазначенням кореспондуючих рахунків та первинних документів.
3. Аналіз рахунку, де показує обороти рахунку в розрізі кореспондуючих рахунків.
4. Аналіз субконто. «BAS ERP» дозволяє аналізувати обороти та залишки в розрізі конкретної аналітики (наприклад, аналіз внесків по кожному засновнику).
5. Стандартні фінансові звіти, а саме автоматичне або напівавтоматичне заповнення форм балансу (звіту про фінансовий стан) та звіту про власний капітал на основі даних обліку. Система накопичує дані у відповідних регістрах, які потім використовуються для заповнення рядків цих звітів.

Важливою перевагою «BAS ERP» є наявність вбудованих механізмів контролю та безпеки, що є важливим для обліку власного капіталу. Особливості цих механізмів відображено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Особливості механізмів контролю та безпеки «BAS ERP»

Механізм	Сутність
Аудиторський слід	Система фіксує, хто, коли і які зміни вносив до даних, що важливо для внутрішнього контролю та аудиту
Розмежування прав доступу	Можливість налаштування різних рівнів доступу для користувачів, щоб, наприклад, операції зі статутним капіталом або розподілом прибутку міг здійснювати лише головний бухгалтер або уповноважені ним особи
Контроль відповідності даних	Вбудовані перевірки на логічну узгодженість даних при проведенні документів

Джерело: побудовано автором

Ефективність автоматизованої системи обліку ТОВ «Хлібодар» значною мірою залежить не лише від функціональності «BAS ERP», але й від її здатності до злагодженої взаємодії з іншими спеціалізованими програмними засобами. Ця інтеграція дозволяє створити єдиний інформаційний простір, оптимізувати бізнес-процеси, зменшити ручне введення даних та мінімізувати ризик помилок.

Взаємодія «BAS ERP» з системою «Клієнт-Банк» є критично важливою для оперативного та точного відображення руху грошових коштів, що безпосередньо стосуються операцій з власним капіталом. Основний механізм цієї взаємодії полягає у двосторонньому обміні даними. Банківські виписки імпортуються із системи «Клієнт-Банк» до «BAS ERP». Цей процес зазвичай здійснюється щоденно або періодично шляхом завантаження файлів у стандартних форматах (.dbf, .txt, .csv, .xml). Завантажена виписка автоматично обробляється в «BAS ERP», де система намагається розпізнати контрагентів і призначення платежів. Роль бухгалтера ТОВ «Хлібодар» полягає у перевірці результатів розпізнавання і уточненні кореспонденції рахунків для кожної операції.

З іншого боку, у разі необхідності здійснити платежі, пов'язані з власним капіталом (наприклад, виплату дивідендів), платіжні інструкції можуть бути створені безпосередньо в «BAS ERP» (на підставі документів нарахування), а потім експортовані у файл для імпорту в «Клієнт-Банк» або передані через пряму інтеграцію. Ця інтеграція сприяє узгодженості даних між системами та суттєво знижує ймовірність помилок, спричинених ручним введенням реквізитів. Релевантність цієї інтеграції для обліку власного капіталу полягає в оперативному й точному відображенні таких ключових операцій, як:

- надходження грошових коштів від засновників у якості внесків до статутного або додаткового капіталу;
- фіксація факту списання коштів з рахунку для виплати дивідендів учасникам;
- відображення інших банківських операцій, що можуть опосередковано впливати на фінансовий результат і, відповідно, на нерозподілений прибуток.

Головними перевагами такої інтеграції є значне скорочення часу на обробку банківських операцій, мінімізація помилок ручного введення даних та пришвидшення процесу банківської звірки, що в цілому підвищує ефективність обліку грошових коштів та операцій з власним капіталом.

Взаємодія «BAS ERP» з програмою «М.Е.Дос» є ключовим елементом оптимізації фінансової діяльності. Оскільки вона спрямована на значне спрощення

та прискорення процесу формування та подання регламентованої звітності. Саме ця звітність містить критично важливу інформацію про стан та рух власного капіталу підприємства.

Механізм цієї інтеграції базується на тому, що «BAS ERP» виступає як первинне та комплексне джерело всіх необхідних облікових даних. У системі формуються залишки та обороти за всіма рахунками, включаючи рахунки 4 класу, що відображають компоненти власного капіталу. Також визначаються фінансові результати діяльності. Передача цих даних до «М.Е.Дос» найчастіше реалізується шляхом експорту звітів у стандартизованому форматі .xml безпосередньо з облікової системи, яка має вбудовані функції для генерації файлів звітності у форматах, затверджених контролюючими органами. Імпорт такого файлу до «М.Е.Дос» дозволяє автоматично заповнити відповідні рядки та форми регламентованої звітності, мінімізуючи необхідність ручного введення.

Ключовими перевагами такої інтеграції є суттєве прискорення процесу підготовки та подання регламентованої звітності, мінімізація ризику механічних помилок, пов'язаних із ручним перенесенням даних, та забезпечення високої відповідності між обліковими даними у «BAS ERP» та показниками, що відображаються у фінансовій та податковій звітності. Це підвищує достовірність звітності та спрощує процедури контролю та аудиту.

Інтеграція «BAS ERP» з СЕД забезпечує юридичну обґрунтованість та контроль за виконанням операцій, що відображаються в обліковій системі, особливо тих, що потребують колегіальних рішень або затвердження керівництвом. Затверджений в СЕД документ стає доступним для бухгалтерії. Інтеграція тут є процедурною: бухгалтер отримує сповіщення про затвердження документа в СЕД або знаходить його в системі та на його підставі вручну створює відповідну операцію (документ) в «BAS ERP». Їх інтеграція використовується для посилення внутрішнього контролю, забезпечення наявності документальних підстав для облікових записів та централізованого зберігання юридично значущих документів.

Система обліку власного капіталу на ТОВ «Хлібодар» базується на використанні комплексної програми «BAS ERP», яка виступає центральним елементом автоматизації. Вона забезпечує фундаментальні функції, включаючи гнучке налаштування плану рахунків та аналітики для детального обліку всіх компонентів капіталу та прибутку, реєстрацію господарських операцій на підставі первинних документів, автоматизацію ключових розрахунків, формування різноманітних облікових регістрів для контролю та аналізу, а також підготовку та експорт даних для зовнішньої звітності. Комплексна інтеграція основної облікової системи ТОВ «Хлібодар» з «Клієнт-Банк», «М.Е.Дос» та СЕД дозволяє створити цілісну та ефективну інформаційну екосистему. Це призводить до: зменшення трудовитрат за рахунок усунення подвійного введення даних; підвищення точності даних шляхом мінімізації механічних помилок; прискорення бізнес-процесів; покращення якості внутрішнього контролю та прозорості операцій; підвищення оперативності отримання управлінської інформації.

2.3 Практична реалізація системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар»

Практичне функціонування системи обліку власного капіталу – це злагоджена взаємодія персоналу, документообігу, як паперового, так і електронного через СЕД, та інтегрованих програмних продуктів (основної облікової системи «BAS ERP», «Клієнт-Банк», «М.Е.Дос»).

Ключова роль в організації та контролі за правильністю обліку власного капіталу належить головному бухгалтеру ТОВ «Хлібодар». Безпосереднє відображення операцій, ведення аналітичного обліку та підготовка первинних даних для звітності здійснюється бухгалтерами відповідних ділянок (облік розрахунків, облік активів, облік фінансових результатів) під його керівництвом.

Нами було досліджено особливості типових робочих процесів на прикладі ключових операцій з власним капіталом.

Аналіз практики відображення операцій зі статутним капіталом в ТОВ «Хлібодар» дозволив виявити, що при збільшенні статутного капіталу за рахунок додаткового внеску учасника процес починається з рішення загальних зборів, яке оформлюється Протоколом та проходить погодження й підписання КЕП учасників у СЕД. Після цього юридичний відділ готує та реєструє зміни до статуту. Затверджений протокол і зареєстровані зміни надходять до бухгалтерії – електронно через СЕД або у вигляді сканів/копій. Коли учасник перераховує кошти на поточний рахунок, ця операція автоматично відображається в обліковій системі «BAS ERP» шляхом імпорту банківської виписки. Після підтвердження бухгалтером система формує проводку Дт 311 Кт 46 з аналітикою по конкретному учаснику. На підставі отриманого протоколу та документів про державну реєстрацію змін, бухгалтер вручну створює в «BAS ERP» документ «Операція (бухгалтерський та податковий облік)», де вводить проводку Дт 46 Кт 401, що закриває заборгованість учасника по внеску і відображає фактичне збільшення зареєстрованого статутного капіталу.

Щодо операцій з додатковим капіталом, зокрема при переоцінці (дооцінці) об'єкта основних засобів, наприклад, будівлі цеху, в ТОВ «Хлібодар», процес починається з рішення керівництва (Наказу). Дане рішення проходить через СЕД, та залучення незалежного оцінювача. Бухгалтерія отримує Звіт про незалежну оцінку та Акт оцінки як підставу для відображення операції. Бухгалтер з обліку ОЗ використовує спеціалізований документ «Переоцінка ОЗ» в системі «BAS ERP», де обирає відповідний об'єкт та вносить дані з Акту оцінки. Система автоматично розраховує суми дооцінки первісної вартості та зносу і при проведенні документа генерує необхідні бухгалтерські проводки. Ними є Дт 103 Кт 423 (на суму дооцінки первісної вартості) та Дт 423 Кт 131 (на суму дооцінки накопиченого зносу). Важливо, що дані про проведену переоцінку автоматично оновлюються системою в інвентарній картці відповідного об'єкта основних засобів.

Практика відображення операцій з резервним капіталом та нерозподіленим прибутком (Рахунок 43, 44) в ТОВ «Хлібодар» включає декілька ключових сценаріїв. При розподілі чистого прибутку за підсумками року, Загальні збори учасників спершу затверджують фінансові результати і напрямки розподілу, що фіксується у Протоколі, який проходить узгодження через СЕД. На підставі затвердженого протоколу, що надходить до головного бухгалтера, в системі «BAS ERP» створюється документ «Операція (бухгалтерський та податковий облік)» на дату протоколу. Цим документом здійснюються бухгалтерські проводки: Дт 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» Кт 43 «Резервний капітал» – на суму відрахувань до резервного капіталу. Та Дт 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» Кт 671 «Розрахунки за нарахованими дивідендами» – на загальну суму нарахованих дивідендів з аналітикою по кожному учаснику. Система також може допомагати в розрахунку ПДФО і військового збору. На наступному етапі, на основі даних по субрахунку 671, бухгалтер формує в «BAS ERP» платіжні інструкції на виплату дивідендів, за вирахуванням податків. Далі формується сплата утриманих податків до бюджету за рахунок експорту їх до системи «Клієнт-Банк». Після отримання банківської виписки про здійснення платежів, імпортованої з «Клієнт-Банк», система автоматично або за підтвердженням бухгалтера формує проводки Дт 671 Кт 311, закриваючи розрахунки за дивідендами.

Визначення фінансового результату наприкінці року відбувається за допомогою регламентної процедури «Закриття місяця» (за грудень) або «Визначення фінансових результатів» в системі «BAS ERP». Вона запускається після відображення всіх господарських операцій за рік. Ця процедура автоматично формує проводки по закриттю рахунків доходів (7 клас) та витрат (9 клас, або 8 і 9 класи) на рахунок 79 «Фінансові результати». Потім система автоматично закриває рахунок 79 на відповідний субрахунок рахунку 44: Дт 791 Кт 441 (Нерозподілений прибуток) у разі отримання чистого прибутку, або Дт 442 (Непокритий збиток) Кт 791 у разі отримання чистого збитку. Таким чином, фінансовий результат діяльності підприємства за рік накопичується на субрахунку 441 або 442.

Практична реалізація обліку власного капіталу неможлива без постійних контрольних процедур, що відображено на рис. 2.1.

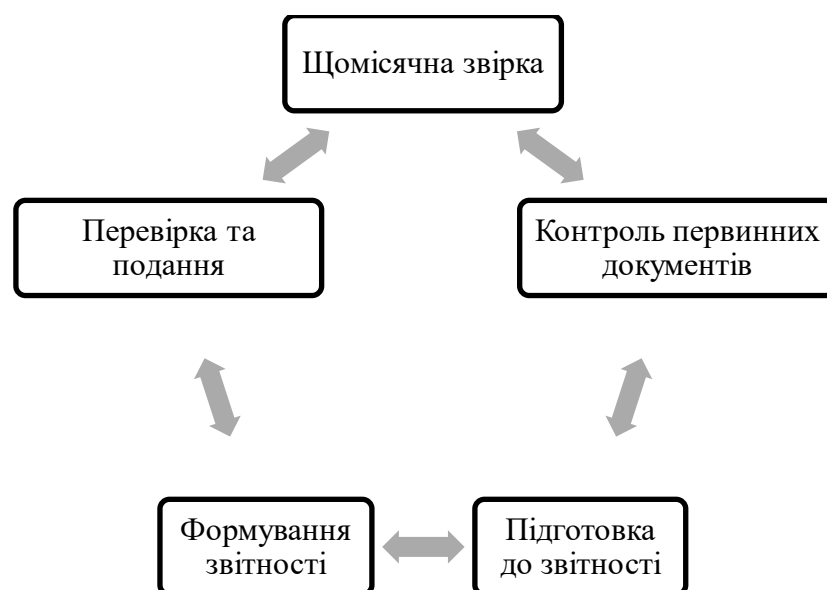

Рисунок 2.1 – Контрольні процедури для практичної реалізації обліку власного капіталу

Джерело: побудовано автором

З рис. 2.1 бачимо, що до контрольних процедур ТОВ «Хлібодар» відносять регулярну, зокрема щомісячну, звірку бухгалтерами даних аналітичного обліку із залишками та оборотами на відповідних синтетичних рахунках. Для цього використовуються стандартні звіти системи «BAS ERP», такі як «Оборотно-сальдова відомість по рахунку» та «Аналіз субконто». Невід'ємною частиною є контроль за наявністю та правильністю оформлення всіх первинних документів, отриманих через СЕД або в паперовому вигляді, які є підставою для здійснення записів по рахунках обліку власного капіталу.

На етапі підготовки до звітності, наприкінці кожного звітного періоду, головний бухгалтер контролює коректність закриття рахунків доходів, витрат та формування фінансового результату. Після чого формуються остаточні оборотно-сальдові відомості. Безпосередньо для формування фінансової звітності, зокрема балансу і звіту про власний капітал, використовуються дані з «BAS ERP» щодо залишків та оборотів по рахунках 4 класу. Цей процес часто реалізується шляхом

експорту даних до «М.Е.Дос». Перед поданням головний бухгалтер проводить ретельну перевірку показників звітності, сформованих у «М.Е.Дос», порівнюючи їх з даними «BAS ERP». Після перевірки звітність підписується керівником і головним бухгалтером. Після чого відправляється в електронному вигляді до відповідних державних органів, таких як Держстат та ДПС.

Отже, практична реалізація системи обліку власного капіталу в ТОВ «Хлібодар» є комплексним процесом, що ефективно інтегрує взаємодію персоналу під керівництвом головного бухгалтера, електронний та паперовий документообіг, а також програмні продукти. Забезпечення достовірності облікових даних та фінансової звітності досягається через систему постійних контрольних процедур.

2.4 Шляхи удосконалення системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» з використанням інноваційних технологій

Аналіз існуючої системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» показав, що підприємство вже використовує сучасні підходи та програмні засоби. Їх використання створює міцну основу для точного та своєчасного відображення операцій з капіталом. Однак, в умовах динамічного бізнес-середовища, зростання масштабів діяльності й стрімкого розвитку інформаційних технологій, завжди існують можливості для подальшого вдосконалення. І тому, впровадження інноваційних технологічних рішень може не лише оптимізувати існуючі процеси, але й надати нові інструменти для аналізу, контролю і прийняття стратегічних рішень щодо управління власним капіталом.

В розрізі удосконалення системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» з використанням інноваційних технологій нами буде запропоноване поглиблення інтеграції облікових та суміжних систем. Даний крок обґрунтований тим, що хоча базова інтеграція між системами на ТОВ «Хлібодар» вже існує, її поглиблення дозволить створити більш безшовний інформаційний потік.

В першу чергу – це інтеграція основної облікової системи «BAS ERP» з «Клієнт-Банк». Наразі обмін даними відбувається переважно через експорт або імпорт файлів банківських виписок. Це вимагає щоденних ручних операцій з файлами, контролю форматів та потенційних затримок. Тому нами рекомендоване впровадження API-інтеграції. Адже сучасні банки все частіше надають захищені програмні інтерфейси, які дозволяють авторизованим зовнішнім системам безпосередньо взаємодіяти з банківською системою.

Сутність впровадження API-інтеграції полягає в тому, що облікова система може автоматично, за розкладом або за запитом бухгалтера, надсилати запити до банку через API для отримання актуальних виписок. Аналогічно, підготовлені та затверджені в обліковій системі платіжні інструкції можуть бути відправлені в банк на виконання через API. Такий підхід надає суттєві переваги, зокрема забезпечує актуальність даних, дозволяючи отримувати інформацію про рух коштів практично в режимі реального часу. Він значно підвищує швидкість відображення банківських операцій, включаючи надходження внесків до капіталу і виплату дивідендів. Крім того, автоматизація усуває необхідність вручну завантажувати чи вивантажувати файли, що в свою чергу підвищує надійність процесу завдяки зменшенню ризику помилок, пов'язаних з обробкою файлів або несумісністю їх форматів.

Порівняння методів інтеграції «BAS ERP» та «Клієнт-Банк» відображено у табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Порівняння методів інтеграції «BAS ERP» та «Клієнт-Банк»

Аспект інтеграції	Обмін файлами	Рекомендоване удосконалення
Механізм обміну	Ручний експорт чи імпорт файлів (.dbf, .txt, .xml)	Автоматичний запит/відповідь через захищений програмний інтерфейс
Актуальність даних	Зазвичай, раз на день	Близька до реального часу або за гнучким розкладом
Ручна робота бухгалтера	Вивантаження та завантаження файлів, контроль форматів	Контроль та підтвердження розпізнаних операцій
Надійність та безпека	Ризики пошкодження та втрати файлів, помилки форматів; безпека каналу	Висока за рахунок використання захищених протоколів HTTPS, токенів авторизації

Джерело: побудовано автором

Поточний стан інтеграції основної облікової системи з «М.Е.Дос» ґрунтується на формуванні файлів звітності у форматі .xml в «BAS ERP» та їх подальший імпорт в «М.Е.Дос». Даний процес вимагає контролю коректності експорту та ручної перевірки даних після імпорту.

Для поліпшення цього процесу нами розглянуто використання RPA-інструментів для автоматизації кроків: генерація XML-файлу в «BAS ERP», збереження його у визначену папку, запуск імпорту в «М.Е.Дос». Порівняння методів інтеграції «BAS ERP» та «М.Е.Дос» для звітності по капіталу відображено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Порівняння методів інтеграції «BAS ERP» та «М.Е.Дос» для звітності по капіталу

Аспект інтеграції	Експорт та імпорт XML	Використання RPA інструментів
Механізм передачі даних	Ручний експорт XML з «BAS», ручний імпорт в «М.Е.Дос»	Автоматизований експорт та імпорт XML (RPA) або пряме з'єднання
Заповнення звітності	Автоматичне (після імпорту), але потребує ретельної перевірки	Більш надійне автоматичне заповнення, менше помилок формату
Верифікація даних	Обов'язкова детальна ручна звірка після імпорту	Ручна перевірка залишається важливою, але може бути швидшою
Швидкість підготовки звіту	Поміrkована	Вища

Джерело: побудовано автором

В результаті впровадження RPA-інструментів для автоматизації кроків очікується суттєве зменшення ручних кроків, пов'язаних з експортом та імпортом даних. Це значно прискорить увесь процес підготовки звітності. Також прогнозується підвищення точності первинного автоматичного заповнення звітних форм у «М.Е.Дос». При цьому зменшиться ймовірність помилок формату чи перенесення даних на початковому етапі. Хоча ручна верифікація даних головним бухгалтером залишатиметься важливим контрольним етапом, очікується скорочення часу, необхідного на фінальну перевірку звітності, завдяки вищій якості автоматично заповнених даних. Як результат, це забезпечить швидше

загальне формування звіту та його готовність до подання до контролюючих органів.

Також рекомендоване удосконалення інтеграції системи обліку з СЕД. Наразі ця взаємодія має переважно процедурний характер. Тобто, бухгалтер отримує інформацію про затвердження певного документа в СЕД і на основі цього вручну створює відповідний запис або транзакцію в «BAS ERP», посилаючись на цей документ. При цьому сам електронний файл документа зазвичай зберігається окремо. Або в СЕД, або у мережеских папках, без прямого автоматизованого зв'язку з обліковою операцією. Рекомендованим удосконаленням цієї взаємодії є впровадження повноцінного двостороннього зв'язку та елементів автоматизації робочих процесів між двома системами. Це включає можливість безпосереднього прикріплення електронного файлу документа (наприклад, у форматі PDF з накладеним кваліфікованим електронним підписом) з СЕД до відповідної транзакції або картки в «BAS ERP». Крім того, передбачається автоматизація створення завдань або чернеток документів у «BAS ERP». Бізнес-процеси в СЕД мають бути налаштовані так, щоб після фінального затвердження документа певного типу система автоматично створювала завдання для відповідального бухгалтера в обліковій системі або навіть генерувала чернетку відповідного документа з автоматично заповненими основними полями. Важливим аспектом двосторонньої інтеграції є також відстеження статусу. Таке удосконалення значно підвищить ефективність, прозорість та надійність облікового процесу, мінімізуючи ручні операції та ризик помилок.

Тобто поглиблення інтеграції є ключовим кроком до створення дійсно ефективної цифрової екосистеми на ТОВ «Хлібодар». Це дозволить суттєво оптимізувати процеси, пов'язані з обліком власного капіталу, підвищити точність даних, посилити контроль та звільнити ресурси бухгалтерів для виконання більш аналітичних та стратегічних завдань.

Також нами рекомендоване активне використання хмарних технологій. Вони передбачають надання обчислювальних ресурсів – серверів, сховищ даних, баз даних, мереж, програмного забезпечення, аналітики – через Інтернет («хмару»)

за моделлю «на вимогу». Для бізнесу, і зокрема для бухгалтерського обліку, це означає можливість відмови від утримання власної складної ІТ-інфраструктури на користь оренди ресурсів у спеціалізованих провайдерів.

Перенесення основної облікової системи «BAS ERP» з локальних серверів підприємства у хмару може бути реалізовано двома основними шляхами:

1. IaaS (Infrastructure as a Service) – оренда віртуальних серверів у хмарного провайдера, на яких розгортається та підтримується поточна версія «BAS ERP» силами ІТ-спеціалістів підприємства або підрядника;

2. SaaS (Software as a Service), а саме використання версії облікової системи, яка спочатку розроблена для роботи у хмарі та надається як послуга за підпискою. У цьому випадку управління інфраструктурою та оновлення ПЗ повністю бере на себе постачальник послуги.

У табл. 2.8 здійснимо порівняння локальної та хмарної облікової системи для обліку капіталу ТОВ «Хлібодар»

Таблиця 2.8 – Порівняння локальної та хмарної облікової системи для обліку капіталу ТОВ «Хлібодар»

Характеристика	Локальна система	Хмарна система
Управління інфраструктурою	Потребує власних серверів, систем зберігання, мережі, ІТ-персоналу	Управляється провайдером або спрощено
Доступність	Зазвичай обмежена локальною мережею підприємства	Доступ через Інтернет з будь-якого місця
Масштабованість	Складна	Легко масштабується, можна здійснити додавання ресурсів за потребою
Оновлення ПЗ	Потребує ручного встановлення оновлень, можливі простоя	Автоматичне (SaaS) або спрощене (IaaS), швидше впровадження законодавчих змін
Безпека	Залежить від інвестицій підприємства в безпеку	Високий рівень фізичної та мережевої безпеки у провайдерів
Модель витрат	Капітальні витрати на обладнання та операційні	Переважно операційні витрати за підпискою
Резервне копіювання	Організовується силами підприємства, часто складне	Зазвичай включено у послугу провайдера, висока надійність

Джерело: побудовано автором

З табл. 2.8 бачимо, що хмарна система забезпечить надійний та гнучкий доступ до даних про статутний, додатковий, резервний капітал, нерозподілений прибуток для всіх уповноважених користувачів, незалежно від їхнього місця знаходження. Це також спростить процес аудиту та забезпечить кращу стійкість до можливих збоїв.

З огляду на значну кількість документів, що супроводжують операції з власним капіталом, створення єдиного, безпечного та легкодоступного електронного хмарного архіву також є надзвичайно важливим. Функціональні можливості спеціалізованих хмарних сервісів для зберігання документів, інтегрованих з СЕД та обліковою системою, виходять далеко за межі простого розміщення файлів. Вони пропонують значно глибшу функціональність, а саме:

1. Сучасні хмарні сховища забезпечують не просто плоске зберігання файлів, а їхню чітку та логічну організацію. Це охоплює можливість класифікації документів за різноманітними критеріями, такими як типи документів (наприклад, протоколи зборів засновників, акти оцінки майна, редакції статуту), звітні періоди або конкретні операції, пов'язані з капіталом. Така гнучка структура, часто доповнена використанням метаданих (атрибутів), дозволяє швидко знаходити потрібні документи та відображає внутрішню логіку бізнес-процесів підприємства.

2. Однією з критично важливих функцій є автоматичне збереження історії змін документа. Система фіксує кожную редакцію документа, дозволяючи легко переглядати попередні варіанти, порівнювати їх, а за необхідності – відновити певну попередню версію. Це забезпечує прозорість роботи з документами, створює повний аудитний слід змін та є важливим елементом контролю та безпеки даних.

3. Функція пошуку у хмарних сховищах значно перевершує традиційний пошук лише за назвою файлу. Користувачі можуть здійснювати повнотекстовий пошук за змістом самого документа, шукати за різноманітними атрибутами, пов'язаними з документом (дата створення, автор, тип документа, статус, пов'язана операція тощо), або їх комбінаціями. Така можливість значно прискорює знаходження необхідної інформації, навіть якщо користувач не пам'ятає точну назву файлу, але знає ключові слова зі змісту або певні характеристики документа.

4. Хмарні сервіси надають гнучкі та деталізовані можливості керування правами доступу. Можна точно визначити, які групи користувачів (наприклад, бухгалтерія, фінансовий відділ, керівництво, зовнішні аудитори) мають право лише переглядати певні документи, хто може їх редагувати, хто має право завантажувати або видаляти. Це забезпечує високий рівень безпеки та конфіденційності інформації, відповідність внутрішнім політикам підприємства та зручний контрольований доступ для різних зацікавлених сторін.

5. Інтеграція хмарного сховища з СЕД та обліковою системою дозволяє встановлювати прямий зв'язок між конкретним документом та відповідною бухгалтерською транзакцією в обліковій системі або етапом процесу в СЕД. Це створює наскрізний цифровий слід, забезпечує прозорість та просте відстеження руху інформації, спрощує процеси верифікації даних під час аудиту та оптимізує виконання пов'язаних робочих процесів.

Проведемо порівняння традиційного та хмарного зберігання документів по капіталу у табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Порівняння традиційного та хмарного зберігання документів по капіталу

Характеристика	Традиційне зберігання	Хмарне сховище
Доступність та пошук	Обмежений локальною мережею; Пошук часто повільний, за назвою файлу	Доступ з будь-якого місця; Швидкий пошук за атрибутами та змістом
Централізація	Часто розпорошене – різні папки, паперові архіви	Єдине структуроване сховище
Безпека та контроль версій	Залежить від налаштувань сервера; Версійність обмежена або відсутня	Розширені права доступу, шифрування, автоматична версійність
Довгострокове архівування	Потребує фізичного місця (папір), ризики втрати даних з серверів	Надійне зберігання у дата-центрах провайдера, відповідність вимогам
Аудит	Ускладнений (пересилання файлів, надання тимчасового доступу)	Легке та безпечне надання доступу зовнішнім аудиторам, спільна робота
Масштабованість сховища	Обмежена ємністю локальних серверів	Практично необмежена, оплата за фактичний обсяг

Джерело: побудовано автором

З табл. 2.9 бачимо, що хмарний підхід до зберігання документів, пов'язаних із власним капіталом, надає підприємству низку суттєвих переваг. Він забезпечує миттєвий доступ до потрібного протоколу, акту чи статуту, незалежно від місцезнаходження користувача, та створює єдине джерело для всіх таких документів, централізуючи їх в одному структурованому сховищі. З точки зору безпеки, хмара пропонує захист від несанкціонованого доступу та дозволяє легко відстежувати зміни в документах завдяки автоматичному контролю версій. Такий підхід гарантує збереження документів протягом встановлених законодавством термінів завдяки надійному довгостроковому архівуванню у захищених дата-центрах. Крім того, хмарне сховище значно спрощує процедури аудиту та забезпечує ефективну взаємодію між підрозділами і зовнішніми сторонами завдяки легкому та безпечному наданню доступу. Нарешті, масштабованість сховища надає можливість зберігати зростаючий обсяг документів без необхідності значних інвестицій у власне фізичне обладнання.

Перехід ТОВ «Хлібодар» до використання хмарних технологій для обліку власного капіталу відкриває значні можливості, але вимагає приділення особливої уваги питанням безпеки даних та відповідності нормативним вимогам. Це критично важливо та вимагає здійснення наступних кроків:

1. Вибір надійних провайдерів із відповідними сертифікатами безпеки та досвідом. Надійність провайдера означає його фінансову стабільність, тривалий досвід роботи на ринку, високий рівень доступності сервісів, якісну технічну підтримку 24/7 та прозорі договірні умови. Наявність міжнародно визнаних сертифікатів, таких як ISO 27001, SOC 2 або інших галузевих стандартів, підтверджує, що провайдер впровадив ефективні процеси та контролю для захисту інформації. Провайдери ж, які мають досвід співпраці з бізнес-клієнтами, краще розуміють їхні потреби, вимоги до безпеки, необхідність інтеграції з корпоративними системами та готові надати відповідний рівень сервісу та підтримки, адаптований до специфіки бізнесу ТОВ «Хлібодар».

2. Впровадження суворої політики паролів, багатофакторної автентифікації та рольової моделі доступу.

3. Забезпечення шифрування даних як під час передачі, так і при зберіганні. Шифрування під час передачі захищає дані, коли вони передаються через мережі. А шифрування при зберіганні захищає дані, коли вони зберігаються на серверах провайдера. Тому навіть якщо хтось отримає несанкціонований фізичний або мережевий доступ до сховища даних провайдера, без ключа розшифрування дані залишаться нечитабельними.

4. Врахування вимог українського законодавства щодо захисту персональних даних та комерційної таємниці, а також можливі вимоги щодо локалізації даних.

Впровадження запропонованих інноваційних рішень потребуватиме певних фінансових вкладень. У табл. 2.10 представлено орієнтовний розрахунок необхідних витрат для реалізації цих удосконалень.

Таблиця 2.10 – Орієнтовні витрати на впровадження інноваційних технологій для удосконалення обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар»

Рекомендація	Опис	Сума, грн
Поглиблення інтеграції систем		
API-інтеграція «BAS ERP» з «Клієнт-Банк»	Витрати на конфігурацію API-з'єднання, тестування, навчання персоналу	33 000
Використання RPA для інтеграції «BAS ERP» та «M.E.Doc»	Витрати на ліцензії RPA-інструментів, налаштування, тестування	16 000
Двосторонній зв'язок та автоматизація СЕД	Витрати на налаштування, тестування	12 000
Активне використання хмарних технологій		
Перенесення «BAS ERP» у хмару (IaaS/SaaS)	Витрати на міграцію даних, налаштування хмарного середовища, інтеграцію	15 000
	Щорічна плата за використання хмарних ресурсів (сервери, ПЗ, підтримка)	60 000
Всього		136 000

Джерело: побудовано автором

Отже, орієнтовна сума витрат на реалізацію проєкту з удосконалення обліку власного капіталу шляхом впровадження рекомендованих інноваційних рішень у перший рік становить 136 000 грн.

Очікується, що автоматизація ручних операцій дозволить вивільнити

робочий час співробітників. В сукупності ці процеси дозволять економити в середньому 1-2 години робочого часу бухгалтера на день. За рік кількість годин складатиме:

$$1,5 \text{ год/день} \cdot 22 \text{ роб. дні/місяць} \cdot 12 \text{ міс/рік} = 396 \text{ год/рік} \quad (3.1)$$

Враховуючи середню вартість робочої години бухгалтера для підприємства 200 грн/год, орієнтовна річна економія від оптимізації процесів складе:

$$396 \text{ год} \cdot 200 \text{ грн/год} = 79\,200 \text{ грн.} \quad (3.2)$$

На додаток до цього ручна обробка та перенесення даних несуть ризик помилок, виправлення яких займає час і може призвести до штрафів чи невірних управлінських рішень. Очікується, що зменшення кількості помилок завдяки автоматизації та актуальності даних дозволить уникнути витрат на суму 15 000 грн на рік. В свою чергу, хмара дозволить відмовитись від власної інфраструктури. Наразі щорічні витрати на утримання локальних серверів для «BAS ERP» становлять 90 000 грн на рік. Після переходу в хмару річні витрати на цю статтю становитимуть 60 000 грн. Отже, орієнтовна річна економія на IT-інфраструктурі складе 30 000 грн.

Річна чиста вигода становитиме:

$$79\,200 \text{ грн} + 15\,000 \text{ грн} + 30\,000 \text{ грн} = 124\,200 \text{ грн/рік} \quad (3.3)$$

На основі отриманих даних розрахуємо термін окупності:

$$DPP = \frac{136\,000}{124\,200} = 1,09 \quad (3.4)$$

Отже орієнтовний термін окупності складе трохи більше року.

Розрахуємо ROI за трирічний період, щоб побачити загальну прибутковість інвестиції понад початкові витрати за цей час. Зауважимо, що загальна чиста вигода за 3 роки становитиме:

$$124\,200 \text{ грн/рік} \cdot 3 \text{ роки} = 372\,600 \text{ грн.} \quad (3.5)$$

Отже ROI за трирічний період:

$$ROI = \frac{372\,600 - 136\,000}{136\,000} = 1,74, \quad (3.6)$$

Орієнтовна рентабельність інвестицій за 3 роки становить приблизно 174%. Це вказує на доцільність впровадження наданих рекомендацій, демонструючи, що

за три роки кожна вкладена у початкові витрати гривня принесе понад 1,7 грн чистої вигоди.

Отже, впровадження рекомендованих інноваційних рішень, таких як поглиблення інтеграції облікових систем та перехід на хмарні технології є доцільним. Ці кроки дозволять суттєво оптимізувати процеси, підвищити точність, швидкість та надійність обліку, звільнити ресурси бухгалтерів для аналітичної роботи та забезпечити кращий контроль і доступність даних. Незважаючи на необхідні початкові інвестиції термін окупності становитиме трохи більше одного року та матиме орієнтовну рентабельність інвестицій близько 174% за трирічний період, підтверджуючи фінансову привабливість та ефективність рекомендованих удосконалень.

ВИСНОВКИ

1. Досліджено сутність та роль системи обліку власного капіталу на підприємстві. Власний капітал є фундаментальною фінансовою основою підприємства, виступаючи ключовим джерелом фінансування, індикатором фінансової стійкості та інвестиційної привабливості. Система обліку власного капіталу є невід'ємною частиною загального бухгалтерського обліку, критично важливою для забезпечення достовірною інформацією внутрішніх та зовнішніх користувачів, виконання функцій контролю, аналізу та відповідності нормам. Її якість впливає на зовнішню оцінку підприємства та прозорість відносин із власниками. При цьому впровадження сучасних комп'ютеризованих систем та інноваційних технологій кардинально змінює організацію обліку власного капіталу, дозволяючи значно деталізувати аналітичний облік, автоматизувати процеси, розширити можливості для аналізу та контролю, одночасно спрощуючи роботу персоналу, що є запорукою ефективного управління в сучасних умовах.

2. Розглянуто організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ «Хлібодар» та їх вплив на побудову обліку власного капіталу. ТОВ «Хлібодар» демонструє стабільне зростання та розвиток, поєднуючи традиційні цінності з сучасними технологіями у виробництві хлібобулочних та кондитерських виробів. Це підтверджується розширенням асортименту, зростанням обсягів продажів та прибутковості, а також активним впровадженням інновацій у виробничі та облікові процеси. При цьому підприємство приділяє значну увагу соціальній відповідальності та забезпеченню високої якості продукції, що дозволяє йому зміцнювати позиції на ринку та задовольняти потреби широкого кола споживачів. Організаційно-технологічні особливості діяльності ТОВ «Хлібодар», що характеризуються масштабністю, технологічною оснащеністю, широким асортиментом продукції та позитивною динамікою фінансових показників, створюють основу для формування значного власного капіталу.

3. Проаналізовано загальну систему обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» та використання інноваційних технологій. Зроблено висновок про активне впровадження сучасних інформаційних систем, зокрема центральної ERP-

системи «BAS ERP», яка є основою для ведення комплексного обліку та формування фінансової інформації, а також спеціалізованих рішень, таких як «М.Е.Дос», «Клієнт-Банк» та СЕД, що забезпечують ефективну взаємодію із зовнішнім середовищем та оптимізацію внутрішніх процесів. Їх використання сприяє підвищенню оперативності, точності та ефективності облікових процесів, а також оптимізації внутрішнього документообігу підприємства.

4. Здійснено ознайомлення з обліковою політикою ТОВ «Хлібодар» щодо власного капіталу та її відповідність вимогам НП(С)БО. Облікова політика ТОВ «Хлібодар» щодо власного капіталу розроблена та застосовується з метою забезпечення прозорості, достовірності та відповідності вимогам НП(С)БО інформації про структуру та зміни у власному капіталі підприємства, що є важливим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та забезпечення інтересів власників та інших зацікавлених сторін.

5. Досліджено документування операцій з обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар». Виявлено, що процес документування виплати дивідендів у ТОВ «Хлібодар» є багатоетапним процесом. Операції з резервним та додатковим капіталом потребують належного внутрішнього документування та коректного відображення відповідними бухгалтерськими проводками на рахунках класу 4. Саме належне документування всіх операцій є фундаментальним елементом, що забезпечує достовірність облікових даних та ефективне управління власним капіталом ТОВ «Хлібодар».

6. Розкрито інформацію про програмне забезпечення для системи обліку власного капіталу підприємства. Система обліку власного капіталу на ТОВ «Хлібодар» базується на використанні комплексної програми «BAS ERP», яка виступає центральним елементом автоматизації. Вона забезпечує фундаментальні функції, включаючи гнучке налаштування плану рахунків та аналітики для детального обліку всіх компонентів капіталу та прибутку, реєстрацію господарських операцій на підставі первинних документів, автоматизацію ключових розрахунків, формування різноманітних облікових реєстрів для контролю та аналізу, а також підготовку та експорт даних для зовнішньої звітності.

Комплексна інтеграція основної облікової системи ТОВ «Хлібодар» з «Клієнт-Банк», «М.Е.Дос» та СЕД дозволяє створити цілісну та ефективну інформаційну екосистему. Це призводить до: зменшення трудовитрат за рахунок усунення подвійного введення даних; підвищення точності даних шляхом мінімізації механічних помилок; прискорення бізнес-процесів; покращення якості внутрішнього контролю та прозорості операцій; підвищення оперативності отримання управлінської інформації.

7. Визначено практичну реалізацію системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар». Вона є комплексним процесом, що ефективно інтегрує взаємодію персоналу під керівництвом головного бухгалтера, електронний та паперовий документообіг, а також програмні продукти. Забезпечення достовірності облікових даних та фінансової звітності досягається через систему постійних контрольних процедур.

8. Запропоновано шляхи удосконалення системи обліку власного капіталу ТОВ «Хлібодар» з використанням інноваційних технологій. Зроблено висновок, що впровадження рекомендованих інноваційних рішень, таких як поглиблення інтеграції облікових систем та перехід на хмарні технології, є доцільним. Ці кроки дозволять суттєво оптимізувати процеси, підвищити точність, швидкість та надійність обліку, звільнити ресурси бухгалтерів для аналітичної роботи та забезпечити кращий контроль і доступність даних. Незважаючи на необхідні початкові інвестиції термін окупності становитиме трохи більше одного року та матиме орієнтовну рентабельність інвестицій близько 174% за трирічний період, підтверджуючи фінансову привабливість та ефективність рекомендованих удосконалень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безкоровайна Л.В. Особливості обліку власного капіталу на підприємствах. *Журнал МНУ ім. В.О. Сухомлинського*. 2015. Вип. 4 URL: <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/200.pdf>.
2. Бержанір І. А. Власний капітал: проблеми та напрями удосконалення обліку. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітнянські аспекти: збірник наукових праць за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 березня 2020 р.)*. Дніпро: НМетАУ, 2020. С. 21–23.
3. Бержанір І. А. Економічна сутність власного капіталу підприємства як об'єкта обліку. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2023 р.* Ч. 1. Львів: ЛНУП, 2023. С. 296–297.
4. Бержанір І., Мамедова А. Напрями удосконалення обліку власного капіталу підприємства. *Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи / зб. наук. праць / наук. ред. В. С. Лукач*. Ніжин, 2019. С. 9–11.
5. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і допов. Житомир : ЖІТІ, 2020. 672 с.
6. Бутинець Ф. Ф., Войнолович О. П., Томашевська І. Л. Організація бухгалтерського обліку : підручник. Житомир : ПП «Рута», 2015. 528 с.
7. Використання електронного документообігу у 2025 році: прогнози та виклики. URL: https://biz.ligazakon.net/news/233920_vikoristannya-elektronного-dokumentooobgu-u-2025-rots-prognozi-ta-vikliki (дата звернення: 20. 03.2025).
8. Виплата дивідендів. *Головбух*. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7096-viplata-divdendv> (дата звернення: 17.03.2025).
9. Виплата дивідендів у ТОВ. *Цифрове видавництво Експертус*. URL: <https://gb.expertus.com.ua/recommendations/4079> (дата звернення: 20.03.2025).

10. Давидюк Т.В., Манойленко О.В., Ломаченко Т.І., Резніченко А.В. Бухгалтерський облік : навч. посіб.. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. 392 с.
11. Дивіденди фізособам: нарахування, облік, податки, виплата. *7eminar*. URL: <https://7eminar.ua/news/1529-dividendi-fizosobam-naraxuvannya-oblik-podatki-viplata>
12. Іщенко Я.П. Галайда Л.В. Теоретичні основи формування власного капіталу підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 15. Ч. 1. С. 146–148.
13. Камінська Т. Г. Облік і контроль кругообігу капіталу: моногр. Київ, 2013. 448 с.
14. Колісник О., Томша А. Методичні підходи та організація обліку і аудиту власного капіталу підприємства. *Економіка та суспільство*, 2022. Вип. 37. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-29>
15. Крупка Я. Д., Питель С. В., Мельничук І. В. Облік, оподаткування і правове регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності : навч. пос. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль: Крок, 2017. 264 с.
16. Кундря-Висоцька О.П. Організація обліку. Київ : Алерта, 2015. 223 с.
17. Любар О. О. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку власного капіталу. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. 11 с. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/101.pdf (дата звернення: 25.03.2025).
18. Методичні рекомендації щодо формування облікової політики: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 23.03.2025).
19. Методологія складання звіту про власний капітал та її удосконалення. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/metodologiya-skladannya-zvitu-pro-vlasniy-kapital-ta-ii-udoskonalennya.html> (дата звернення: 22.03.2025).
20. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: <http://buchuchet.uabs.sumdu.edu.ua/ua/component/zoo/item/mizhnarodni-standartyfinansovoi-zvitnostiinternational-financial-reporting-standards> (дата

звернення: 28.03.2025).

- 21.Музиченко Т.О. Організація облікового процесу складових власного капіталу. *Ефективна економіка*. 2015. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4158>. (дата звернення: 22.03.2025).
- 22.Національне Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.03.2025).
- 23.Островерха Р.Е. Організація обліку. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 568 с.
- 24.Офіційний сайт М.Е.Дос.Бізнес. URL: https://medoc.ua/elektronniy_dokumentooobi (дата звернення: 26.03.2025).
- 25.Офіційний сайт ТОВ «Хлібодар». URL: <https://rumianets.ua/page/finance> (дата звернення: 26.02.2025).
- 26.Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996 – XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>. (зі змінами та доповненнями).
- 27.Про облікову політику: Листи Міністерства фінансів України №31-34000 від 21.12.2005 р. URL: <http://minfin.kmu.gov.ua/control/uka>. (дата звернення: 22.03.2025).
- 28.Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. №419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>. (зі змінами та доповненнями).
- 29.Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>. (зі змінами та доповненнями).
- 30.План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 1591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>. (зі змінами та доповненнями).
- 31.Рахунок 40. Статутний капітал - Кодекси України. URL:

- <https://kodeksy.com.ua/buh/plan-rahunkiv/class-4/rahunok-40.htm> (дата звернення: 24.03.2025).
- 32.Слєсар, Т. Організація технології облікового процесу власного капіталу. Вісник економіки. 2021. № 2. С. 145-159.
 - 33.Скоробагатова Н.Є. Бухгалтерський облік: навч.посіб.. Київ: КПІ ім.Ігоря Сікорського, вид-во «Політехніка», 2017. 248 с.
 34. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч.посіб.. К.:КНЕУ, 2003 554 с.
 - 35.Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність : підруч. 6-те вид. допов. і перероб. Київ : Алерта, 2013. 982 с.
 - 36.Фальченко О.О. Облік власного капіталу за національними та міжнародними стандартами. Інфраструктура ринку. 2017. Вип. 17. С. 196–200
 - 37.Фінанси підприємств: підручник/А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.: Кер.кол.авт.і наук.ред.,проф. А.М.Поддєрьогін.-8-ме вид., перероб.та допов. К.:КНЕУ, 2013. 520 с.
 - 38.Шара Є.Ю., Соколовська-Гонтаренко І.Є. Фінансовий облік II : Навчальний посібник. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 308 с.
 - 39.Шендригоренко М.Т., Гейєр Е.С. Облік і контроль власного капіталу підприємства: організація та пропозиції з удосконалення. Вісник ДонНУЕТ. 2020. № 2(73)
 - 40.Як документально оформити рішення про розподіл та виплату дивідендів? URL: <https://consulting.dtki.ua/taxation/profits-tax/21831-iaak-dokumentalno-oformiti-risennia-pro-rozpodil-ta-viplatu-dividendiv> (дата звернення: 22.03.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Форми звітності: №1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)», №2 «Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)», №3 «Звіт про рух грошових коштів», №4 «Звіт про власний капітал»

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар"		Дата (рік, місяць, день)	31.12.2023	КОДИ 240 10.71
Територія	РІВНЕНСЬКА		за ЄДРР	UA56060470010041018	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю		за КОПФГ		
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання		за КВЕД		
Середня кількість працівників	509				
Адреса, телефон	вул. Біла, буд. 35, м. РІВНЕ, РІВНЕНСЬКА обл., 33009			625861	
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2023** р.

Форма №1 Код за ДКУД: **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	411	202
первісна вартість	1001	3 308	3 308
накопичена амортизація	1002	2 897	3 106
Незавершені капітальні інвестиції	1005	43 454	32 343
Основні засоби	1010	65 399	120 561
первісна вартість	1011	120 839	201 109
знос	1012	55 440	80 548
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	109 264	153 106
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	19 229	35 380
виробничі запаси	1101	18 017	33 803
незавершене виробництво	1102	67	55
готова продукція	1103	1 130	1 518
товари	1104	15	4
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	61 361	68 881
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	12 419	34 125
з бюджетом	1135	103	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 367	15 380
готівка	1166	11	28
рахунки в банках	1167	1 585	14 320
Витрати майбутніх періодів	1170	106	254
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатку А

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	609	290
Усього за розділом II	1195	96 194	154 310
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	205 458	307 416

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	31 854	53 382
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	21 528
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	23 256	64 126
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	55 110	117 508
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	2 941
Довгострокові забезпечення	1520	11 110	9 754
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	11 110	9 754
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	11 110	12 695
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	56 688	74 950
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	2 521
товари, роботи, послуги	1615	35 558	51 128
розрахунками з бюджетом	1620	4 801	7 241
у тому числі з податку на прибуток	1621	187	2 768
розрахунками зі страхування	1625	970	1 156
розрахунками з оплати праці	1630	7 995	4 655
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	33 226	35 562
Усього за розділом III	1695	139 238	177 213
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	205 458	307 416

Керівник

Головний бухгалтер

Е.П. Загиривий
Микола
Миколайович
Е.П. Літвінчук
Наталія
Вікторівна

Загиривий Микола Миколайович

Літвінчук Наталія Вікторівна

1. Коды бюджетной классификации - территориальных единиц та территорий территориальных громад.

2. Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження додатку А

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
			2024	01	01
	(найменування)	за ЄДРПОУ	32358874		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	661 657	516 758
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(415 463)	(333 950)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	246 194	182 808
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	2 048	1 049
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(21 599)	(38 881)
Витрати на збут	2150	(164 436)	(130 529)
Інші операційні витрати	2180	(3 961)	(3 736)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	58 246	10 711
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	9	10
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(8 370)	(1 570)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатку А

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	49 885	9 151
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(9 015)	(1 686)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	40 870	7 465
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	40 870	7 465

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	302 496	246 752
Витрати на оплату праці	2505	104 676	102 816
Відрахування на соціальні заходи	2510	20 289	15 994
Амортизація	2515	27 129	13 780
Інші операційні витрати	2520	151 324	125 200
Разом	2550	605 914	504 542

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Микола
Миколайович
ЕП Літвінчук
Наталія
Вікторівна

Загивий Микола Миколайович

Літвінчук Наталія Вікторівна

Продовження додатку А

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар"	(найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
				2024	01	01
				32358874		

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2023 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	759 731	657 576
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	240	59
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	789	7 074
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	378	331
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	187	159
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	1 531	1 162
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(554 363)	(461 552)
Праці	3105	(90 316)	(73 804)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(21 766)	(16 862)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(66 873)	(50 891)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(6 434)	(1 642)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(38 384)	(31 235)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(22 055)	(18 014)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(161)	(5)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(73)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(766)	(760)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(3 071)	(62 344)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	25 467	143
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	42	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Продовження додатку А

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(41 826)	(23 714)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-41 784	-23 714
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	21 528	-
Отримання позик	3305	51 009	70 200
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	32 746	43 426
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(8 370)	(1 828)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(2 101)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	29 320	24 946
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	13 003	1 375
Залишок коштів на початок року	3405	2 367	992
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	10	-
Залишок коштів на кінець року	3415	15 380	2 367

Керівник

Головний бухгалтер

Микола
МиколайовичЕП Літвінчук
Наталія
Вікторівна

Загрий Микола Миколайович

Літвінчук Наталя Вікторівна

Продовження додатку А

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю "Хлібодар"

за ЄДРПОУ

32358974

Дата (рік, місяць, число)

20240101

КОДП

20240101

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про власний капітал

за

Рік 2023

р.

Форма №4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код ряд- ка	Зареє- строван- ний (пайовий) капітал	Капітал у дооцін- ках	Додат- ковий капітал	Резер- вний капітал	Нерозпо- ділений прибуток (непокри- тий збиток)	Нео- пла- чений капітал	Вилу- чений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	31 854	-	-	-	23 256	-	-	55 110
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	31 854	-	-	-	23 256	-	-	55 110
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	40 870	-	-	40 870
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

Закінчення додатку А

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	21 528	-	-	-	-	-	-	21 528
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	21 528	-	-	-	40 870	-	-	62 398
Залишок на кінець року	4300	58 382	-	-	-	64 126	-	-	117 508

Керівник

Головний бухгалтер

Микола
Миколайович
ЕП Миколайович
Наталія
Вікторівна

Загивий Микола Миколайович

Літвінчук Наталя Вікторівна

Особливості технологічного забезпечення виробничих процесів ТОВ**«Хлібодар»**

РОЗДІЛ 8. РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ В КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНА-2030Е

<i>Андрієнко М.О.</i>	Переваги та недоліки електронного адміністрування ПДВ	317
<i>Арефіна В.О.</i>	Особливості обліку власного капіталу підприємства з використанням інноваційних технологій	319
<i>Басін А.О.</i>	Роль інформаційних систем в управлінні ризиками ІТ-підприємств в умовах цифрової економіки	321
<i>Булкот М.М.</i>	Переваги та недоліки обліку власного капіталу в умовах застосування комп'ютерних технологій	324
<i>Діхтяренко Я.О.</i>	Автоматизація облікових процесів за допомогою штучного інтелекту	326
<i>Золотова А.О.</i>	Вплив сучасних технологій на облік та аналіз у малих підприємствах	328
<i>Компанієць М.А.</i>	Аналіз дебіторської заборгованості за допомогою Big Data: можливості прогнозування прострочень оплати	330
<i>Кубрак Є.О.</i>	Проблеми впровадження систем електронного документообігу на підприємствах України	332
<i>Кузьмінська К.Ю.</i>	Особливості обліку витрат діяльності підприємства в умовах застосування комп'ютерних технологій: виклики сучасності	334
<i>Курачик В.Ю.</i>	Особливості обліку оплати праці підприємства з використанням інформаційних технологій обробки даних	336
<i>Леопова Б.І.</i>	Електронний документообіг як ключовий елемент цифрової трансформації бізнесу: сучасні системи та шляхи до ефективності	338
<i>Лисак Л.М.</i>	Цифрова трансформація обліку основних засобів: виклики та перспективи	340
<i>Лісовська Є.О.</i>	Розвиток інформаційних систем обліку, аналізу та аудиту в контексті стратегії Україна-2030Е	342
<i>Лукова А.В.</i>	Хмарні обчислення як драйвер цифрової трансформації економічних процесів	344
<i>Лютин В.В.</i>	Переваги та недоліки обліку заробітної плати в умовах застосування інформаційних технологій підприємства	346
<i>Мазуркевич А.О.</i>	Облік розрахунків з покупцями та замовниками підприємства з використанням інформаційних технологій: проблеми та шляхи їх вирішення	348
<i>Мартиненко Є.І.</i>	Сучасний розвиток інтегрованих інформаційних систем у обліку	350
<i>Мікуліна В.М.</i>	Автоматизація обліку грошових коштів на поточних рахунках в банку: проблеми, ризики та цифрові перспективи	352
<i>Моцьо В.А.</i>	Цифрова трансформація фінансового обліку: нові підходи до контролю та аналізу	354
<i>Нехорошева Д.О.</i>	Застосування цифрових технологій в обліку і аудиті	356
<i>Сафронов А.М.</i>	Цифрові формати фінансової інформації як основа аналізу та аудиту господарської діяльності підприємств	358
<i>Семенюк О.Д.</i>	Роль автоматизованих інформаційних систем у підвищенні прозорості та підзвітності державного сектора	361

УДК 657.411:004:005.94

Арефіна В.О.,

*студентка ф-ту ОПМ, 4 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник – Булкот Г.В., к.е.н.,
доцент кафедри аудиту*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Власний капітал є одним із ключових показників фінансового стану підприємства, що визначає його фінансову стійкість і можливості залучення додаткових ресурсів. Збільшення кількості інформації та стрімкий розвиток цифрових технологій відкривають нові можливості для впровадження інновацій у бухгалтерський облік. Застосування сучасних технологічних рішень сприяє покращенню якості облікових даних, зменшенню ризиків, пов'язаних із людським фактором, та забезпеченню більшої прозорості фінансових операцій.

Сучасні умови ведення бізнесу вимагають значних витрат часу на виконання облікових завдань, тому дедалі актуальнішим стає використання інноваційних програм для обробки даних. Серед найбільш популярних серед підприємств програмних продуктів – M.E.Doc, Bookkeeper, GrossBee XXI. Автоматизація обліку власного капіталу також відіграє важливу роль, і на українському ринку представлено низку спеціалізованих програм для цього, зокрема «УБС», «SAP», «BAS Бухгалтерія», «MASTER: Бухгалтерія», «Облік Saas», «Діловод», «IS-Pro» тощо. Використання таких рішень сприяє ефективному веденню фінансового обліку, аналізу даних та формуванню фінансової звітності [2].

Дослідження показали, що переважна кількість підприємств використовує програмне забезпечення, орієнтоване виключно на бухгалтерський облік. Водночас у процесах роботи з комп'ютерними системами часто застосовуються методи комплексної комп'ютеризації всього управлінського процесу. Важливо систематично оцінювати ризики можливого відставання від конкурентів, особливо під час впровадження нових комп'ютерних інформаційних систем на підприємстві. Це необхідно через те, що програмні продукти постійно змінюються та мають властивість морально застарівати [1].

Сучасні технології, включаючи хмарні обчислення, блокчейн, штучний інтелект і машинне навчання, створюють нові перспективи для автоматизації облікових процесів, а також сприяють їхній прозорості та підвищенню безпеки. Застосування інноваційних технологій в обліку власного капіталу сприяє: підвищенню ефективності облікових процесів, автоматизації рутинних операцій, скороченню часу на обробку даних та формуванню звітності; покращенню якості та достовірності інформації, зменшенню кількості помилок, забезпеченню актуальності та повноти даних; підвищенню прозорості та безпеки обліку, забезпеченню захисту даних від несанкціонованого доступу та фальсифікації;

забезпеченню можливості аналізу та прогнозування, використанню аналітичних інструментів для виявлення тенденцій та прогнозуванню майбутніх результатів.

До того ж, компанії зможуть забезпечити своїх партнерів, інвесторів, клієнтів та постачальників високим рівнем безпеки й надійного зберігання бухгалтерських даних, мінімізуючи ризики втрати або несанкціонованого витоку важливої інформації. З позиції підвищення прозорості облікових процесів, усі дані зможуть бути доступними для перегляду стороннім користувачам, які мають відповідні повноваження, таким як податкові органи, суди, аудиторські компанії, статистичні установи тощо.

Впровадження ERP-систем (наприклад, SAP, Oracle, Microsoft Dynamics) дозволяє централізовано вести облік власного капіталу, автоматизувати процеси нарахування дивідендів, емісії та викупу акцій. Використання хмарних технологій забезпечує доступ до фінансових даних у режимі реального часу [4].

Блокчейн дозволяє створити децентралізовану та захищену систему реєстрації змін у структурі власного капіталу. Основні переваги цієї технології: неможливість несанкціонованого втручання в дані; підвищення прозорості операцій з акціями та корпоративними правами; спрощення аудиту та фінансового контролю [5].

Застосування алгоритмів штучного інтелекту для аналізу власного капіталу дає змогу прогнозувати фінансову стійкість підприємства, оцінювати ризики та пропонувати оптимальні стратегії управління капіталом. Використання Big Data сприяє вдосконаленню методів аналізу змін у структурі власного капіталу [6].

Отже, інноваційні технології значно змінюють процес обліку власного капіталу, підвищуючи його ефективність, прозорість і надійність. Автоматизовані системи, блокчейн і штучний інтелект сприяють удосконаленню управлінських рішень і мінімізації фінансових ризиків. Майбутні дослідження в цій галузі можуть зосереджуватися на впровадженні цифрових технологій у правове регулювання обліку власного капіталу.

Список використаних джерел

1. Пристемський О.С., Пашичний А.В. Вплив сучасних інформаційних технологій на ефективність управління підприємством. «Актуальні проблеми менеджменту: теоретичні і практичні аспекти»: Матеріали шостої міжнар. наук.-практ. конф., 28-29 вересня 2023 р. – відпов. за випуск д.е.н., проф. Кузнецова І. О. – Одеса. С.306 - 308.
2. Бутинець О.В. Облік, який ведеться в умовах використання комп'ютерних технологій. URL: <http://ven.znu.edu.ua/article/view/94748/90825> (дата звернення 25.03.2025)
3. Курган Н.В. Обґрунтування вибору ERP-рішення для цифровізації, обліку, аналізу та управління на підприємствах України. Економічний вісник НТУУ «КПІ», 2020, с. 238- 249
4. Шевчук О., Муравський В. Блокчейн та електронні трансакції в обліку. Вісник Економіки. 2023. Вип. 3. С. 212–237.
5. Гнатєва Т.М., Яковенко А.О., Златова М.Г. Особливості використання штучного інтелекту для потреб бухгалтерського обліку та управління підприємством. *Economic Bulletin of the Black Sea Littoral*. 2024, Issue 5. С. 3-19.